

Polszki piac Tatán

„...gatya, melltartó, csavarhúzó...”

(Riportunk a 2. oldalon)

Megértem Szűrös Mátyást

— Ha én lennék az Országgyűlés elnöke, magam is bajosan mondhatnék mást, mint amit ő mondott Kaposvárott az országgyűlésről. Szerencsémre azonban nincs ily magas tisztem, ezért bátran kimondhatom, hogy — ellentétben az ő véleményével — 1985-ben az országgyűlés nem törvényes módon kapta a megbízatását. Közismertek azok a visszaélések is bizvást nevezhető manipulációk, amelyekkel a független jelöltek számos helyen eleve kizárták a versenyből. Ezek miatt az akkori választások még a törvény betűje szerint is kifogásolhatók voltak, arról nem is szólva, hogy az egész törvény — vagyis a választási rendszer — kifogásolható volt a demokrácia normái szempontjából.

Hogy ez mennyire így volt, arra a legjobb bizonyíték, hogy azóta új választójogi törvény készül. Erre azt mondhatja — mondja is — Szűrös Mátyás, hogy az időközben lényegesen megváltozott politikai viszonyok teszik ezt szükségessé. Csakugyan, ám ezt a lényegi változást nem csupán a többpártrendszer beköszönte jelenti, hanem még ezt is megelőzve az, hogy a társadalom megmozdult a demokráciáért. Elsősorban ennek köszönhető, hogy napirendre került, ami már akkor is régen időszerű volt: a valódi parlamentarizmus kivívása.

Sajnos, vitába kell szállnom Szűrös Mátyásnak egy másik megállapításával is. Azzal, mely szerint ha a választások előrehozatalát elutasítjuk, akkor el kell fogadnunk, hogy a mai Országgyűlés továbbra is alkalmas a törvényhozó munkára.

A parlament épületében — de az országgyűlésen kívül —, az MSZMP és az ellenzék között harmadik szervezet részvételével kedden megindult politikai tárgyalások egyik elfogadott alapelve éppen az, hogy az ezek során kidolgozott irányelvek, illetve törvénytervezetek kerülnek majd az országgyűlés elé. Annak nem is igen lesz más dolga velünk, mint szentesíteni őket, vagyis formailag törvényt alkotni abból, amiben a tárgyaló felek már megállapodtak. Erre az eljárásra nem másért került sor, mint azért, mert az ellenzék nem volt hajlandó erre az önmagát már jócskán lejáratott országgyűlésre bízni a szabad választásokhoz nélkülözhetetlen sarkalatos törvények kidolgozását. Az MSZMP, melynek a képviselők háromnegyed része tagja, látba veti majd befolyását, hogy a hónapok ezúttal ne sokat akadékoskodjanak...

No persze, nem demokratikus dolog így irányítani a „nép választott képviselőit”, de úgy rémlik, ilyesmi már korábban is előfordult, és nem is mindig annyira jó ügy érdekében...

Egyébként az sem szolgál egy valóban demokratikusan választott és így is működő törvényhozás javára, ha a választók hol ezt, hol azt a képviselőt hívják vissza. Minthogy azonban a mai magyar országgyűlést nem tekinthetjük ilyennek, sokan tartjuk hasznosnak azt az utóbbi hónapokban kialakult gyakorlatot, hogy a választók megvonják bizalmukat egyes képviselőktől, vagy lemondásra szólítják fel őket. És ez a harmadik pont, amiben kénytelen vagyok Szűrös Mátyásnak ellentmondani. Ő ugyanis kárhóztatja ezt a jelenséget, míg jómagam sok más ellenzékivel együtt azt tartom: jó, ha ennek a fogyatékosan demokratikus parlamentnek a tagjait folyamatosan emlékezteti a társadalom a választók akaratára. Még akkor is, ha ennek a törvényalkotás munkájának lényegi része már úgy sem reá háru, hanem a politikai egyeztető tárgyalások résztvevőire.

Összefoglalva: a választásokat nem kell előrehozni, mindamellett fölösleges a jelenlegi országgyűlés alkalmasságáról és legitimitásáról regéket költeni. Jobb megmaradni a realitásoknál: egyfelől a társadalom, az ellenzék, másfelől az MSZMP kettős nyomása alatt a parlament legalább hasznosan fejezi majd be oly kevésbé dicsőségesen elkezdett működését.

Gadó György

Hosszú távú támogatás kell Kelet-Európának

Az adottság és elmaradottság harca

Heltai Andrásnak adott nyilatkozatot Zbigniew Brzezinski. Emlékeztetett arra, hogy Bush elnök Európa természetellenes megosztottságának megszüntetését tűzte ki az amerikai politika általános céljává. A varsói és budapesti út most alkalmas arra, hogy elgondolásait részletesebben megfogalmazza és alkalmazza — erről tanácskoznak most a kormányban. „Az adminisztrációban bizonyos fokig ellentétes nézetek vannak a kelet-európai gazdaságok kilátásairól.

Egyesek úgy vélik, hogy e távlatok meglehetősen negatívak, hogy a két országban eddig kialakított új formák nem mennek elég messzire. Mások derűlátóbb és valamelyest rugalmasabb állásponton vannak. Ugyanakkor vita folyik arról is, minek adjanak hangsúlyt a támogatásban: a kormányközi megközelítésnek, vagy pedig a magántőke beruházásainak, a közös vállalkozásoknak.”

A kérdésre, hogy ő mely álláspontot vallja, Brzezinski a közös nyugati erőfeszítések

fontosságát hangsúlyozta. Nézete szerint a magyar- és lengyelországi helyzet Spanyolországéhoz hasonlítható, az 50-es évek végén: lezárul egy politikai korszak és a társadalmi-gazdasági erők készen állnak új, építő kezdetre, amennyiben erre pozitív ösztönzést kapnak kívülről. Spanyolország a 60-as-70-es években jelentős gazdasági sikereket ért el. „Véleményem szerint Magyarországnak és Lengyelországnak megvan az adottságai ahhoz, hogy építően bekapcsolódjanak a

szélesebb európai gazdasági együttműködésbe, ami igen jótékony hatással lenne az élet-színvonalra, az ipar korszerűsítésére, a részvételre a világkereskedelemben. E két országnak jól képzett, művelt munkásosztálya, meglehetősen jó gazdasági erőforrásai vannak — nemcsak a mezőgazdaságban —, jó ipari-, műszaki káderállománya. Igen gyengék viszont a vezetési ismeretekben, iparuk pedig elavult.

folytatás a 8. oldalon

Párizs, 1989. június 16.

Voltunk néhányan a Père Lachaise temetőben ezen a történelmi napon. Tűzött erősen a déli nap, s körülálltuk a jelképes sírt. Akik épp egy éve Nagy Imre s az ötvenhatos forradalom többi áldozatának tiszteletére fölavatták ezt az emlékművet, azok közül sokan ma a Hősök terén vannak, a magyarországi magyarok százezreivel. Nem egy a szónokok között. Némelyikük emigrálása óta most először látogat vissza a magyarok országába. Tavaly még jele sem volt annak, hogy ez végre bekövetkezhet egyszer. Június tizenhatodikán az esti híradó komor tekintetű bemondója közölte: ma délután ellenséges elemek megzavarták a főváros közrendjét. Azok voltak ők, ezek az „ellenséges elemek”, akik a párizsi jelképes sír avatásával egyidőben emlékeztek meg a kivégzés harmincadik évfordulójáról. Kivonult ellenük a „forradalmi rohamezred”, többüket őrizetbe vették, ütegették. Egy éve ennek.

Most álltunk egy óraker a Père Lachaise-ben. Szólt előbb, várakozás közben, két kis rádió az egyenes közvetítés Budapestről. Szóltak aztán az emigráns szervezetek jelesei, meg a párizsi magyar református és katolikus lelkész, zendült föl a „Boldogasszony anyánk” meg a Himnusz. S lengett végig a zászló, közepén a korszakjel-

ző kivágással. Akárcsak Budapesten.

A tizenhatodikai francia újságok mindegyike közölt cikket Magyarországról, fölelevenítve az ötvenhatos forradalom eseményeit, utóéletét, érzékeltetni próbálva az idei június 16. történelmi jelentőségét. Furcsa magyar nevekéről hullanak ilyenkor ékezetek, cserélődnek föl betűk, egyébként azonban pontosak voltak a beszámolók. Nyelvbőlés lehetett csupán, hogy az Antenne 2 (az állami tévéállomás) kommentátora huszadik évfordulót mondott a reggeli híradóban. Ugyanott az esti híradó a külföldi jelentések sorában első helyen sugározta a filmriportot a szertartásról. Hozzávetőleges tájékozottságával csak az egyébként tisztes színvonalú La Croix rít ki — a katolikus napilap bécsi tudósítójától kért cikket, aki az MSZMP főtitkárának nevével fémjelvezhető „kulturális forradalom” vívmányának tekinti '56 újraértékelését (s rövid cikkében talál helyet arra, hogy a bécsi „Magyarhilfestrasse” felől élceléjk s megrovólag említe a bős-nagymarosi építkezés felfüggesztését. A három legfontosabb párizsi napilap, a Figaro, a Monde és a Libération azonban budapesti külön tudósítóinak cikkeit publikálta vezető helyen: történelmi vizsgatekintést és helyzetiértékelést pénteken, tizenhatodikán, és

helyszíni beszámolóit a szombat-vasárnapi számokban.

S mert újságíróik — Francois Luizet, Sylvie Kauffmann, Véronique Soulé — Budapesten voltak, közvetíteni tudták valamennyire a szertartás élményét és jelentését is. A Figaro címdalán zászlót tartó s fáradtnak látszó férfi törli könnyes szemét a Reuter iroda fotóján. Mellette pedig a vezércikk idézi a FIDESZ képviselőjében szülő Orbán Viktor szavait: ötvenhat egyik tanulsága az, hogy demokrácia és kommunizmus össze nem egyeztethető. A konzervatív-liberális napilap utolsó oldalát betöltő helyszíni tudósítás — a többi szónok s a szenvedő túlélők után — a temetkezési vállalat névtelen alkalmazottját is idézi: „Büszke vagyok rá, hogy olyanokat temethetek így, akik visszaadták a népek az ellopott hazát...” A független baloldali Liberation a SZETA névtelenjét citálja: „Ez jó lecke a Pártnak. Ez az utolsó esélyük. Ha most se fogják föl, akkor újrakezdődhet az egész...” Az újságról úgy látja, ez a három mondat híven érzékelteti a gyászszertartás politikai hangulatát: a tömeg, írja, mintha azt mondaná, hogy „ez a nap a miénk, és ti, kommunisták, csak szégyenkezhetek a koholt perek miatt, s a jeltelen strok miatt, ahová a koporsókat behajítottátok”. Visszafogottnak s méltóságtel-

jesnek festi a Libération a gyászszertartás, elmondva természetesen, hogy a párt vezető tisztségviselői közül e kései végtiszességen megjelentek államminiszterként, miniszterelnökként, illetve parlamenti elnökként hajtották némán fejet a hat koporsó előtt. A szocialistabalközép vonzalmú Le Monde is a megrendültséget és a felegyelmezett sűrű csöndet írja le — a csöndet, amelyet a tudósítás szerint Orbán Viktor itt is idézett szavainak hallatán tört meg hatalmas taps a tömeg. (Többszáz ezres a Figaro, száz kétszáz ezres a Libération, száz ezres, „de más becslések szerint annál jóval több” a Monde szerint.)

Pesti tudósítását követően a Monde jelentette rövidhírből azt is, hogy a csehszlovák kommunista párt egyik titkára bírálta „azokat a nyugati köröket, amelyek a Nagy Imre-temetésben a szocializmus jelképes magyarországi eltemetését szeretnék látni”.

Ugyanott egy másik hír a szovjet televízió pesti riportjának szól: „a kommentátor szót sem ejtett a vörös hadseregnek az 1956-os eseményekben játszott szerepéről” — jegyzi meg a francia napilap.

Zirkuli Péter
(Párizs)

Hat órákor, igyekezőn az ABC-nyitásra, mellettem suhan el három hölgy. Fűjják a füstöt, s karattyolnak. Mögöttük kocsiak surrogálnak, hátukon nagy batyu, kezükben nagy táskák himbálódnak. Piacra sietnek.

Minden bizonnyal Tatán van az ország legnagyobb lengyel-piac. Ez reggelként pontosan kilenc órákor kerül ki. Minden van vasárnap is, szombaton is, a hét minden napján. Alig nyit az ABC, már gurul befelé három autóbusz. Kis autók ajtaját álmós férfiak lökik ki, sietve tolatnak más autók, amott pedig a helyi buszról, az ötös-ről, a vonattal érkezők sorolnak a piactéren, az általuk kialakított rend szerint. Kiterítik a ponyvákat, pakolnak, pergő nyelven mondják amit közölni akarnak egymással, bizonnyal az árakról van szó. Node lássuk a medvét!

Itt minden kapható, ami szatyorbán, hátizsákban, kiskocsin elfér. A szokás egyébként az, hogy az egy csoporttal érkezők soha nem egymás mellé telepednek.

A ponyvára óvatosan kiteszi az egyik ember a Napoleont. Napoleon van-e az üvegben, ki tudja? aztán a portékák sora: gatyá, melltartó — hogy alulról kezdjük —, rókaprémál, csavarhúzó, surranó, szandál, bicseka, motoros hajcsavár. Ez miként működik? Fogalmam sincs róla.

Hát akkor alkudjunk.

Lehajolok a ponyvához, fölmelek egy formátlan kis bicskát. — Nonrozsa — mondja az eladó. A fényes nyél és a bot élű penge — ötven forintot ér.

Polszki piac Tatán

Mondom én, hogy: húsz. Újjaimmal is mutatom. — Húsz — mondom. — Negyven — hallom. Húsz — mondom. Ötödszöre emelem kezemet, tenyeremben már a bicska s kinyújtom mutató-meg hüvelykujamat. Int a pasas. Ledobom a ponyvára a húszast. A kést zsebre. Úgy gondolom most éppen valamilyen vámszabályt sérthettem meg, mert eszembe jut a dombóvári, komlói, bajai és szekszárdi lengyel-piacot megszüntető hatósági rendelet.

Búvárszivattyú. Ezeröttszáz liter szív percenként. Vadonátúj. Megemelem. Lehet tán harminc kilo. Mondom — persze magyarul: Hogy az istenben tudtad, te polák idáig hozni ezt a dögnehez masinát? Ő csak mosolyog, a polákok érti. Más nem, leírja egy papírra: 5000.

Negyven év körüli hölgy sétál a piacon. Jól öltözött. Határozott. Két órai piacijárásom folyamán legalább ötször elballagott mellettem is. Folyamatosan beszél, mintha magnetofont hallanék: — „Kérem a tisztelt lakosságot, szíveskedjenek pénztárcájukra, táskájukra vigyázni! A piacon szebtolvajok dolgoznak. Köszönöm.” Távolodik tőlem, de hallom, hogy a bűnmegelőzés tatai apostolnője dolgozik tovább, egész délelőtt.

Meleg van. Hétfelől süt a nap. Ingre vetkőzött hölgyek, duzzadó keblekkel, férfiak egy

fecskeben ücsörögnek. Szólnak az eladásra váró rádiók. Melegszenek a szőnyeg szélén a sörök. Kolbászt eszik az egyik öregfiú. Lehet tán hatvan éves, de tinédzsernek mutatja magát. Kezében ott a kolbász, ujjai között folyik vörös leve. Kézfejről a zsírt kifivel törli.

Vérnyomásmérő. Ez a sláger. Nagy távolságokról utaznak érte. Van önmérős, meg olyan is, amelyikhez két ember kell. Nézek egy önmérőst. Óraszerkezetes, nem ugráló higanyszálú. Az írás szerint 1200 forint. Mondom a madámnak, hogy kilencszáz. Rázza a fejét, hogy nyet. Két óra múltán nyolcszázötvenért szatyorbá tettem a portékát.

A piacfelügyelő-féle ember nyugodan ácsorog az egyik söröskocsinál. Méltóságteljes mosollyal nézi az „üzletét”. Fogynak a portékák. Rákérdezek: — Jól megy a bolt?

— Ha magának jó, akkor jó? Nekem jó. Na akkor nekem is jó. Ebben maradunk. Kérek egy Fregatt-ot. Ez komáromi magyar sör, boltban tizenhat forint. Nem adnak vissza a harmincből.

Hosszú sorokban jönnek a vásárlók. A piac egyben látványosság, ha úgy tetszik cirkusz is. A Tatabányáról, még távolabbi vidékekről is ide járnak, hátha akad valami szerencséje az embernek. Az egyik szőnyeg körül például sokadalom

áll. Főleg fiatalok. Cigaretta a sláger. Nem írom ide, hogy mi a neve, mert azt mondják, hogy valamiféle magyar gyógyszerrel együtt „fogyasztva” kellemes bódító hatású.

Dél körül jár az idő. A szomszédban harangoznak, némelelyik árus keresztet vet magára, imát mormol. Fölnyitnak újabb söröket, sápadt lángost tépnek, s tömnek szájukba. Ritkulnak az eladók — egyik bebújik a kispolskiba, másik magára teríti a damaszt asztalterítőt, minden második ember azonban éber, figyel, jó magyar kereskedői szokás szerint, hogy tudniillik kettő a tízre. Ami annyit jelent magyarul, hogy két szem legyen másnak a tíz ujján.

Este van már, hét óra. Majdnem kiürült a piac. Elmentek a buszok. Elvitték az árusokat a vonatok is. Ülünk a Fenyves söröző teraszán. Nyikorgó kézikocsik, csivitelő szépasszonyok — madámnak kell őket szólítani, ha netán arra tévedsz Kedves Olvasó. Mennek aludni. Úgy mondják, hogy a tataiaknak ez jó üzlet. Egy szobát öt-hat lakó, azaz ágybérő foglalt el. Egy ágy száz forint. A kempingágy és a szőnyeg ötvenest ér.

Nyolc órákor is égnek még a lámpák. Fényük alatt mocorgózó autókban karatyoló lengyelek. Kint kalandra éhes tatai srácok. Elhúz a kilences vonat, elment az utolsó busz is. Éjfél körül csöndes a környék. Ja, kérem, holnap is nap, holnap is piac, polszki piac lesz Tatán. Addig is pihenni kell.

Pálkovács Jenő

Felvetések a választási törvénytervezetről (2.)

Kell-e nekünk az országos lista?

Sorozatunk második részében az országos lista létjogosultságáról szeretnénk néhány szót ejteni. Maga az elnevezés is kissé megérett, mert egyrészt azt sugallja a tájékozatlan állampolgárnak, hogy az ilyen módon a Parlamentbe juttatott képviselők valamiféle országos népakaratnak megfelelően kerültek oda, holott csak egy minden szempontból monopol helyzetben lévő állampárt használta ki helyzetét, és delegált olyan személyeket az Ország-házba, akiket nem, vagy feltehetően nem választott volna meg a lakosság már évekkkel ezelőtt sem.

Másrészt az „országos lista” kifejezés a többpártrendszerű szabad választásokon más értelmet nyerhet, mint eddig, nemcsak egyetlen párt kiválasztott kádereinek segítőjét jelentheti, hanem egy választási segédeszközt is. A voksolás pontos módja ugyanis nincs még kimunkálva, sokféle variáció képzelhető el a következő Országgyűlés tagjainak kiválasztására. Leegyszerűsítve: a két végletet a teljes egyéni, illetve a teljes listás választás jellemzi, a kettő között pedig sok más megoldás is lehetséges.

A teljes egyéni választás azt jelenti, hogy kizárólag az indult egyéni pályázók közül lehet választani, a nyerők alkotják az Országgyűlést, s a pártok közötti rangsort az dönti el, hogy melyik hány képviselőt tudhat magának, tagjai, vagy szimpatizánsai közül hányan jutottak be a képviselőházba.

Az ellenpólus, a teljes listás pedig abból áll, hogy a választásokon magukra a pártokra kell leadni a szavazatokat, s azok arányában kapnak az egyes szervezetek helyeket a parlamentben, a személyeket pedig önmaguk választják ki a saját elképzeléseik alapján. Köztes megoldásként pedig a kettő vegyítése képzelhető el, a parlamenti helyek bizonyos százalékát egyéni megmérettetésen döntik el, a fennmaradókat pedig elosztják a pártok között, erőssorrendben. Ez utóbbi esetében az országos lista már természetesen egészen más takar, mint amikor kizárólag az MSZMP delegálta képviselőit ilyen módon, s az is biztos, hogy a végső forma kialakításáig késhegyre menő viták várhatók a különböző szervezetek között.

Ovasóink is nyilvánvalóan pártállásuk és habitusuk alapján más-más véleményt képviselnének, ha megkérdeznék, melyik lehetőség mellett tennének hitet. A közelmúlt nem túl kellemes tapasztalatai alapján azonban talán egyetértenek velem abban, hogy a közvetlen, személyes megmérettetés a képviselők kiválasztásának sarkköve kell hogy legyen, és minél kevesebben kapjanak lehetőséget e nélkül a nép képviselőjeként, annak nevében, de bizal-

(folytatás a 4. oldalon)

A hét eseménykrónikája június 17.—23.

Szombat: A világsajtó nagy terjedelemben számolt be Nagy Imre és sorstársai temetéséről. — Románia jegyzékben tiltakozott a temetéssel kapcsolatban. — Egy pekingsi bíróság nyolc embert halálra ítélt; a Tienanmen téren megkezdődött a megrongálódott emlékművek helyreállítása. — Szaharov akadémikus nyilatkozatában óvatosságra intette a nyugati országokat a szovjet reformokkal kapcsolatban. — Öten meghaltak, amikor a berlini Schönefeld reptől indulás előtt kigyulladt egy Interflug-repülőgép;

Vasárnap: Németh Miklós kormányfő a belgrádi Politikának adott interjújában jugoszláv-lengyel-magyar együttműködést szorgalmazott. — Romániában országsszerte magyarellenes gyűléseket tartottak. — A kormánypart verséget szenvedett a görögországi választáson. — Megerősítette pozícióját a Szolidaritás a lengyel szavazás második fordulójában.

Hétfő: A lengyel lapok méltatták a magyarországi fejleményeket, míg a prágai sajtó aggodalmának adott hangot. — Brzezinski sürgette, hogy a nyugati államok gazdaságilag támogassák a „reformországokat”. — Leszerelési intézkedéseket jelentettek be Csehszlovákiában. — Genfben folytatták a START-tárgyalásokat; Bush amerikai elnök nyilatkozott az ellenőrzés kiterjesztésének fontosságáról.

Kedd: Prágában közzétették Vasil Bilak beszédét, amelyben a volt KB-titkár elutasítja a magyar és lengyel reformirányzatot. — A TASZSZ kommentárban ítéte el a budapesti temetésen elhangzott „szocialistaelles és szovjetellens” nyilatkozatokat; Geraszimov külügyi szóvivő „magánvéleménynek” nevezte a TASZSZ-kommentárt. — Washingtonban a képviselőház illetékes bizottsága jóváhagyta, hogy ezentúl öt évre biztosítsák a legnagyobb kedvezmény elvét a Magyarországgal folytatott kereskedelemben. — Stokholmban megnyílt a Szocialista Internacionálé kongresszusa; Nyers Rezső nyugati-szocialista vezetővel tárgyalt.

Szerda: Nyers Rezső bonni előadásában állást foglalt a reformok folytatása mellett, de figyelmeztetett Magyarország geopolitikai helyzetére. — Pavel Hrivnak csehszlovák miniszterelnök-helyettes a bős-nagymarosi beruházásról mondott beszédet. — Sanghajban nyilvánosan kivégeztek három kínai fiatalembert a zavargásokban való részvétel miatt.

Csütörtök: Moszkvában iráni-szovjet megállapodásokat írtak alá a 2000. évig. — Újabb kivégzések Kínában. — Jaruzelski-ellenes tüntetések Lengyelországban. — Elítéli Romániát „drótkerítés” miatt. — A Bundestag állást foglalt Magyarországgal szemben.

Péntek: Brzezinski az MTI-nek nyilatkozott. — Zsivkov Moszkvában. — Bolgár-török vita.

Hazaérkeztek

Hazaérkezett Budapestre a magyar Országgyűlés küldöttsége, amely Jakab Róbertné alelnök vezetésével — a jugoszláv Nemzetgyűlés külügyi bizottságának meghívására — június 19. és 22. között látogatást tett Jugoszláviában.

A magyar képviselők megbeszélést folytattak Suada Muminagiocsal, a jugoszláv képviselőház alelnökével. Az eszmecsere a két

parlament tevékenységéről tájékoztatták egymást a tárgyaló felek.

A küldöttség találkozott a képviselőház szövetségi tanácsa külpolitikai bizottságával. A magyar képviselőket fogadta Branko Kljajics, a vajdasági képviselőház elnöke is. A jugoszláv politikus a Vajdaság nemzetiségi politikájáról, az ott élő magyarok élet- és munkakörülményeiről tájékoztatta vendégeit.

Hogy rákerülünk a térképre

Magyar-amerikai üzleti tárgyalások

Budapesten tartotta XVI. ülészakát az Egyesült Államok Kamarája és a Magyar Gazdasági Kamara közös testülete, a Magyar-Amerikai Üzleti Tanács. Ez alkalomból 50 amerikai cég mintegy 70 üzletembere érkezett hazánkba, és tanácskoztak több mint 100 magyar vállalat képviselőivel. A felfokozott érdeklődés Bush elnök közeli látogatásának, s a hazánkban bekövetkező változások felgyorsulásának tudható be. A tanácskozáson az egymás iránt fokozottan érdeklődő üzletemberek koncentrált jelenlé-

tét kihasználva, számos üzletember-találkozóra került sor. Amerikai részről javasolták reklámkampány kezdeményezését Magyarországra úgy mond „térképre helyezése” érdekében. Ennek elvezetésére jó alkalom az amerikai elnök látogatása. John Robertset, a tanács amerikai táselelnökét és Richard Raht, az amerikai kamara alelnökét fogadta Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes, Beck Tamás kereskedelmi és Békesi László pénzügyminiszter. Megbeszéléseket folytattak Tatai Ilonával, a Magyar Gazdasági Kamara alelnökével és Lőrincze Péterrel, a Magyar Gazdasági Kamara főtitkárával.

A svéd-magyar kulturális együttműködés ... lehetőségei

Glatz Ferenc művelődési miniszter június 18.—22. között látogatást tett Svédországban, és csütörtökön Stockholmból visszaérkezett Budapestre.

Tárgyalta a svéd közoktatási és kulturális miniszterrel, a kulturális külügyeket intéző Bengt Göranssonnal az európai kis országok kultúrpolitikájának lehetőségeiről, a

nyugati kis nyelvek és kultúrák oktatásának szükségességéről, egy vidéki magyar egyetemen életre hívandó nyelvi lektorátusról és Budapesten egy Skandináviám alapításáról. Tárgyalta az uppsalai egyetem rektorával a diákcserék kibővítéséről, végül a svéd kulturális intézet igazgatójával a bilaterális kapcsolatok kiszélesítéséről.

Ankara akarna...

A bolgár-török ellentétek

A szófiai televízió csütörtökön este teljes egészében sugározta annak a több mint kétórás sajtóértekezletnek a vidofelvételeit, amelyet a nap folyamán a bulgáriai muzulmánok utazási hivatásáról, az ankarai beavatkozásnak ebben tulajdonított negatív szerepéről és a bolgár-török viszony egyéb kérdéseiről tartottak. A sajtótájékoztató egyik kulcskérdése volt, hogy miért nem akarja Bulgária az Őzal török miniszterelnök által szorgalmazott „átfogó kitelepedési megállapodást”.

Ivan Ganev külügyminiszter-helyettes úgy fogalmazott, hogy Szófiának „keserű tapasztalatai vannak” a hasonló megállapodásokról. Ugyanis 1968 és 1978 között érvényben volt egy családjegyzési egyezmény. E megállapodás keretében 130 ezer ember távozott Bulgáriából, majd az egyezményt, mint végrehajtottat, Kenan Evren 1978. évi szófiai hivatalos látogatása idején, lezárták nyilvánították. A keserű tapasztalatok feltehetően abból adódtak, hogy egyrészt

Ankara 6-7 ezer embert a megállapodás ellenére nem volt hajlandó befogadni, valószínűleg politikai nézeteik miatt. Másrészt később százával tértek vissza teljesen elszegényedve olyanok, akik egész kis vagyonkával távoztak, — gondokat okozva így a hatóságoknak.

Bolgár megítélés szerint kétoldali megállapodásra egyszerűen nincs szükség, ezt teljesítéssel fölöslegessé teszi az, ha a török fél is összhangba hozza törvényhozását a helsinki, illetve a Bécsben legutóbb megfogalmazott követelményekkel az emberek szabad be- és kiutazásáról.

Élesen bíralták a sajtótájékoztatón a „pántörök politikai irányzatot”, amely mindig is fellelhető volt Törökországban, de amelyet az utóbbi években Szófia a hivatalos politika rangjára emelkedni lát. Erre a tendenciára — figyelmeztetnek a bolgárok — az a jellemző, hogy Ankara szerint országga határain kívül 150 millió török él, s a török vezetés szinte valamennyiük képviselőjének véli magát.

Új hittet

Az Állami Egyháztalálkozó Hivatala a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvény értelmében június 23-ai hatályos törvényesen elismert vallás-felekezetté nyilvánította a Magyarországi Krsna-tudatú Hívők Kö-

zösségét. Bemutatott szervezeti szabályzatukban kinyilvánították, hogy az alkotmánynak és a törvényes jobiszabályoknak megfelelően kívánnak működni.

(MTI)

„Bensőleg
el
ne
csüggedjetelek...”

„Ézért mi, akiket a tanúknak ilyen koszorúja övez, váljunk szabaddá minden teherrel, különösen a bűntől, amely behálóz minket, és fussuk meg kitartással az előttünk lévő pályát.

Emeljük tekintetünket a hit szerzőjére és bevégezőjére, Jézusra, aki a rá váró öröm helyett elszenvedte a keresztest, nem törődött a gyalázzal, és most az Isten trónjának jobbán ül. Igen, gondoljatok őrá, aki a bűnösök részéről ekkora elmentmondást viselt el, hogy ne lankadjatok, és bensőleg ne csüggedjetelek.” Részlet a Zsidóknak írt levél, Krisztus példája a lelki erő forrása fejtegetésből.

Rétfalvi Sándor keresztrefeszített Krisztusa a pécsi Havihegy hófehér szikláján kiáltja ezt a gondolatot. Mintha öröktől hirdetné a megváltó szenvedést, az ember megváltását.

Kapfinger András felvételei

1989. június 24.

DÁTUM

3

A Lenin lakótelep Palotaváros akar lenni

Az önkormányzat nem szólam

Interjú Balsay Istvánnal, Székesfehérvár megyei város tanácselnökével

— Az Elnöki Tanács döntésének értelmében az idén április 1-jétől Székesfehérvár, Kecskemét és Nyíregyháza megyei város lett. Ez olyan jogokkal is jár, amelynek egyszer már régebben már megillették Székesfehérvárt.

— Tulajdonképpen az első szabad királyi város Székesfehérvár volt a magyar történelemben. Oklevél tanúsítja, hogy III. István királytól a város az úgynevezett „fehérvári jogot” kapta. Ez ármegállítási joggal, az adók kezelésével és számtalan előnnyel járt. Később más városok is megkapták a fehérvári jogot. A török kiűzése után ezeket a városokat nevezték szabad királyi városoknak. Ők nem a földesuraknak, csak közvetlenül a királynak voltak alárendelve.

— Meddig tartott ez a kiváltságos állapot?

— A hatósági ügyeket egészen 1953-ig helyben intézték itt. Akor rendelték alá a várost a megyei tanácsnak. Később, 1971-ben, újra megyei jogú város lehetett volna, de az akkori vezetők ezt nem akarták, nem tartották indokoltnak a megkülönböztetést Dunaújvárossal szemben.

— Megnövekedett feladatokkal is jár a „megyei város” cím?

— Kétség kívül. Létre kellett hozni a megyei városi hiva-

talt és ennek szakigazgatási szerveit. Most a mi hatáskörünkbe került az adó- és illeték-hivatal, az árhatósági tevékenység, az építésfelügyelet, a gimnáziumok igazgatása, és működtetnünk kell az építészeti szakértői bizottságot.

— Az öröm mellett tehát gondok is jöttek?

— A gondok nem az új feladatokkal vannak, bár azok megoldásához létszámfejlesztésre is szükség volt, hanem az az, hogy néhány kérdésben még mindig nem egyértelmű a jogszabály. Ilyen például a művelődési és kulturális intézmények irányításának kérdése. A megyei művelődési központ, a megyei könyvtár — igaz, módszertani munkája során ki lehet az egész megyére — mégis csak itt, a városban tevékenykedik. Irányítása, felügyelete pedig megyei hatáskörbe tartozik. Ugyanez vonatkozik a megyei vállalatokra. Fejlesztésükre, üzemeltetésükre, itt, Székesfehérváron kell a pénz, ugyanakkor az adóikból befolyt összeggel mi nem rendelkezünk. A város és környéke kereskedelmi ellátásának biztosítása a mi felelősségünk, még ha azt megyei vállalat végzi is.

— A megyei várossá válással egyidőben az önkormányzati munkában is jelentős előrelépések történtek.

— A tanácsi önkormányzat lényege mindig is az volt, hogy a tanácsok az állami helyi szerveként, felelős önállósággal és demokratikus formában dönhessenek a hatáskörükbe tartozó közügyekben. A helyi önkormányzatok a környezetükben, a működési területükön bekövetkező, zajló változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni tudnak. Épp ezért elengedhetetlen az önkormányzat kibontakoztatása érdekében a lakosság szélesebb körének bevonása mind a közügyek, mind a saját ügyeinek intézésébe. Ehhez egy alulról építkező szervezetet kellett létrehozni. Már tavaly decemberben megkezdtük a munkát a városrészi önkormányzati szervek kiépítésére.

— Mit jelent ez?

— A várost tizenegy területre osztva, mindegyikében úgynevezett önkormányzati központot szeretnénk létrehozni.

— Ez nyilvánvalóan nagyobb, mint egy-egy tanácsági körzet...

— Természetesen. Némi lyikbe négy-öt tanácsági körzet is tartozik. Kialakításuknál a hagyományos városstruktúrából indultunk ki, sőt, még a régi városrész-neveket is felhasználjuk. Ezekben a városrészekben az emberek érdekei sok mindenben azonosak, és eddig is működött némelyikben

bizonyos önállóság a helyi konkrét célok megvalósítása során.

— Gondolom elsősorban a régi városrészekben.

— Az új lakótelepeken ezt nem is lehetne elvárni, hisz rengeteg helyről különböző indíttatású emberek költöznek egy új lakótelepre. Idő szükséges ahhoz, hogy összeszokjanak, hogy felismerjék közös érdekeiket. De a régebbi városrészekben hagyományai vannak az összetartásnak, a közös tevékenységnek. Ilyen például az Öreghegy, a Maroshegy, a Felsőváros, vagy a ma még Lenin lakótelepnek nevezett Palotaváros.

— Ma még?

— Igen, mert az ottlakók kérték, hadd vegyék fel a régi nevet, a Palotavárost.

— Milyen céllal hozták létre a városrészi önkormányzati központot?

— Cél a demokratizmus kiszélesítése, a tanácsok választókerületi munkájának segítése, a lakóterületi társadalmi szervek munkájának összehangolása, az együttműködés fokozása. A megyei városi tanács és a város lakosságának a kapcsolatát is erősíteni szeretnénk ezekkel a központokkal, és nem utolsósorban célunk a lakóterületi érdekek feltárása és képviselete. Szeretnénk minél több döntési jogot átadni ezek-

nek a központoknak, így bizonyos pénzügyi kerettel is rendelkezhetnek majd. A döntési jog mellett véleményezési és kezdeményezési, akár tiltakozási joguk is lesz a városrészi központoknak.

— Nem önkényesen alakították ki ezeket a központokat?

— A város hagyományos településstruktúrájára építve próbáltuk kialakítani, de ez sem végleges. Ha a munka során kiderül, hogy módosítani kell a határokat, lesz rá mód.

— Kik vesznek részt a központ munkájában?

— Kis túlzással azt mondhatom, hogy minden ottlakó. Természetesen szükség van egy vezetőségre is. Abban valamennyi helyi tanács tag bent lesz, de képviselhetik magukat a pártok, a különböző lakóterületi társadalmi szervek.

— Milyen feladata és hatásköre lesz egy-egy központnak?

— Az önkormányzati központ tagjai megvitadják a tanácsülési előterjesztéseket, a fontosabb kérdésekben egyeztetik a tanács tagok álláspontját. Állást foglalnak a több választókerületet, vagy szűkebb területeket érintő döntéstervezetben. Interpellációkat fogalmazhatnak meg a városrészt érintő problémákban. Szervező, mozgósító munkát fejtenek ki a városrészen végzendő társadalmi munkákra, a tanácsi feladatok végrehajtására. Segítségnyújtást nyújtanak a tanács tagok részére, fogadóórákat és különböző fórumok szervezésében. A központok rendszeresen tájékoztodnak a közérdekű ügyekben a lakosság véleményéről, a közérdekű bejelentéseket, panaszokat a tanács illetékeséhez továbbítják, részt

vesznek azok vizsgálatában és figyelemmel kísérik a tanácsi intézkedéseket is. Döntenek a központi rendelkezésére álló tanácsági alap felhasználásáról.

— Mennyi pénzről van szó?

— A megyei város tanácsa az idei költségvetésében kétmillió forintot irányzott erre a célra. Ennek, illetve az évenként megállapított, esetleg magasabb összegnek a felhasználása pályázat útján történik. A pályázatnál figyelembe vesszük, hogy milyen feladatok elvégzésére kérik, és azt is, hogy ahhoz az ott élők mennyi társadalmi munkát ajánlottak fel. Így az adott pénznek akár megkétszereződhetnek, vagy akár háromszorosa is válhatnak. Csak így lehetséges egy-egy nagyobb, égető probléma megoldása.

— Az önkormányzati központok tehát bizonyos mennyiségű pénzzel is rendelkeznek?

— A városrészi önkormányzati központ nem önálló jogi személy, önállóan megrendelést, pénzügyi lebonyolítást a vonatkozó jogszabályok szerint nem végezhet, de mint mondtam, pályázat útján igényelhet pénzt bizonyos feladatok elvégzéséhez. Tervezzük azt is, hogy a területen lévő épületek, helyiségek bérbeadásából befolyó pénzzel is ök gazdálkodhatnak, de a tanács kezeli azt. A területen elvégzett munkák műszaki átadásánál ott lesz a központ képviselője és a tanács műszaki osztályának dolgozója is. A számlázást is ilyen rendszer alapján végzik.

folytatás a 4. oldalon

Vándorolok messze idegenbe...

Epilógus helyett

A krónikás meglehetősen nehéz helyzetben van, amikor tíz napról hűen akar beszámolni az olvasóknak — mégpedig úgy, hogy az írások sugallják azokat a meghitt, kedves és szép történeteket, melyeknek az együttes tagjai és kísérei szereplői voltak. Úgyhogy ebben a részben úgy igyekeztem csokrozni az életrépeket, sztorikat, a barátságokat megalapozó élményeket, hogy azok valóban láttassák: ez az út is valamiféle küldetés volt, amit csak részben határoz meg a zene.

Bár a zene szerepe igen fontos volt, amit Babits Mihályt idézve „fogalmazott” meg Bonnyár János, a csoport vezetője, s a vendéglátók tiszteletére Wiesner György kapásból le is fordított. A hallgatók szerint művészire sikerült.

A továbbiakban pedig kérem, hogy ne csak hangszeres zenére gondoljanak, hanem szép együttlétekre is, amit többször is tettünk barátainkkal együtt, s a családoknál is. Egyik este többünket meghívtak vendégségbe Daradics Sándorék, azaz Sanyi és felesége Maris. A hangulatosan berendezett háromszintes ház minden helyiségének ajtaja tárva nyitva a vendégek előtt, ahogyan a kedves család szívé is kitérte a magyar vendégnek. Maris és Sanyi a jugoszláviai Székelykeveről származnak, egy zárt székely településről. Úgy mondják, vándoroltak ők is — mint annak idején elődeik —, csak hogy ők maguk döntöttek sorsukról, maguk választottak így. Úgy hitték, néhány esz-

tendeig az NSZK-ban dolgoznak, majd hazatérve együtt folytatják életüket. De! Közben 1972-ben megszületett Attila, majd hét év múlva Tibi. A család pedig gyökeret eresztett a messzi országban, nem térnek haza. Viszont látogatónak annál gyakrabban járnak.

Maris könnyes szemmel mondja — mert a magyarok láttán mindig könny szökik a szemébe: „Lehet bármi, de a vérünk és a szívünk magyar marad”. És csöndesen énekelni kezdi a Vándorok messze idegenbe kezdetű nótáját. Mindenki csöndesen nézi a meghatót asszonyt, aki zavartan mosolyog, s hogy zavarát oldja, pusztit nyom férje arcára.

— Most volt negyven éves...

Csőppet sem csöndesen próbálkozik magyar népdalt tanulni Mechtild Würhenstatter, aki igen szorgalmas asszony. Napközben gyárban dolgozik, esténként pedig egy kocsmban felszolgáló. Most, a búcsúesten is ő hordja — korát meghazudtoló fürgeséggel — a gusztusos korsókban a gusztusosan habos söroket. Mindenképp van kedves szava. Egyszer mellém telepszik, s felcsillanó arccal mondja:

— A fiam szaxofonozik a zenekarban. És mi is jövünk Magyarországra... De addigra már nagymama lesz! Majd hozok képet Sonja lányom babájáról. Jó?

Hát persze, hogy jó. Örülünk mindannyian, de előre nem koccintunk, majd itt, Szekszárdon!

Bátorfi János új barátai társaságában egy presszóban kávézott. Szinte pillanatok alatt kiderült, hogy magyar. Nyomban köréje telepedett három öregúr és faggatni kezdték mindenről... Az egyikük pedig a „Kezét csókolom” szép magyar köszönről faggatta, s azon bánkódott, hogy náluk e köszönet nem dívik. Azt mondja Bátorfi János, igen nagyon jól esett neki, hogy több helyen is olyan szépen beszéltek róla, magyarokról.

Mint ahogyan az is kedves volt, amikor az Északi-tenger partján a kilátótoronyba mentünk. Szavunkat meghallotta egy holland fiatalember, s megkérdezte: „Magyarok vagytok?” Kiderült, hogy őt az anyósa tanította meg a „szép beszédre”, s igen büszke, hogy nyelvünkön is szót tud váltani. Meg is hívott bennünket hozzá-

juk — az üdülőteleptől száz kilométerre lévő házába —, kizárólag azért, mert magyarok vagyunk. Sajnos, a meghívást nem fogadhattuk el, idő hiányában. De címet cseréltünk, s majd nyáron, ha Magyarországra, Csornára és Szombathelyre jön, szerét ejti egy szekszárdi látogatásnak. Bár így lenne!

Néhány szóban még elmondom, hogy merrefelé jártunk, mi mindent láttunk. Jó magyar szokás szerint kikerekedett szemmel néztük a boltok kínálatát, a roskadozó polcokat, ámultunk az emberek nyugalmán, és irigykedtünk, hogy milyen tiszták és milyen virágosak a városok. Megnézhettük a 32 hektáros mesterséges tavat, melyet csodálatos park övez, s még hétköznap is rengetegen kirándulnak oda. Tetszett a „városi erdő” és a vadspark, s ugyancsak csodálkoztunk, hány játszótér, park és sport-

egyesület van Bochohltban, a hetvenezres városban.

Tamás István, a BHG szekszárdi gyára egyik vezetőjének jóvoltából ellátogathattunk a Simens bochohlti gyárába. Ott több munkással ismerkedtünk meg, többel pedig nem. Mert az utóbbiak robotok. De munkájukat úgy végzik, hogy magától a látványtól eláll az ember szava. Ebben a gyárban évente hatmillió telefonkészüléket gyártanak különböző fazonokban és színekben. Az egy napi termés 17 ezer telefon. Az egyik gyártósoron veszélyes gázok keletkeznek, ezért a munkafolyamat üvegfal mögött történik, s a munkát robot végzi. Kísérőnkől érdeklődtünk, hogy a 2400 embert foglalkoztató üzemben milyen az arányuk az ügyvezető „inaktívoknak”? A férfi egyszerűen nem értette a kérdést — s ezt nem is csodáltuk.

Sajnos, már csak néhány sor erejéig jut hely megemlékezni az igen érdekes textilműzeum-

ról, amit nagy becsben tartanak az ottaniak. Hangulatos kirándulást tettünk két alkalommal is egy-egy vízivárnál, melyek közül az egyikben még ma is a gróf a házigazda. Am az alsó szinten étterem üzemel, de szobát is adnak ki egy éjszakára, potom 800 márkáért. Úgyhogy éppen csak bekukkantottunk a várba, majd a körülötte lévő vízben úszkáló aranyhalakban és vadkacsákban gyönyörködünk.

És végezetül: bevásárlóhelyünk, a DIVI előtti téren adott újabb koncertet a Big Band. A siker itt is leírhatatlan volt. Különösen az a fondorlatos szám jelentette a tetőzést, amikor a zenekar tagjai a szám közben kiszállingóznak, s marad egyedül Szűcs András, a dobos — az ő dobzólépével és sikerével.

Taps, taps és taps. Nemcsak neki, a zenekar minden tagjának.

V. Horváth Mária
Fotó: Borsós István

A dal titka

Minden embernek a lelkében dal van,
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.

Das Liedsgeheim

In jeder Menschenseele wohnt ein Lied
Die eigene Seele hört man auch in den
Liedern.
In dessen Seele das Lied schön klingt,
Der findet das Lied der anderen Schön.

Anyanyelvi mozgalmak, szeparatista törekvések

Mitől moldovánok a románok?

Besszarábiától Moldáviáig

„Napfényes Moldávia”, „Gyümölcsös kert” — ilyen és ehhez hasonlatos szellemességgel illetve a birodalmi bürokrácia az 1940-ben ultimátummal a Szovjetunióhoz csatolt Prut és Dnyeszter közötti szovjet-köztársaságot, a hajdani Besszarábiát. A díszítő jelző, persze, nem csupán ennek a köztársaságnak járt ki: nem akadt olyan újabb vagy régebbi szerzeménye, vagy a cári birodalomtól örökölt idegen etnikumú területe a Szovjetunióknak, amely ne kapott volna ilyes bókot a (fűzfa) poéta lelkületű hivatalnokoktól. (Hogy csak egy hozzánk térben is közelit, Kárpát-alját említsük: lelkesült leírója egy 1956-ban megjelent műben Ukrajna Kaukázusaként említi a történelmi Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros megyét.)

A birodalmi gondolatnak a szovjet peremköztársaságokban — úgy tűnik — kezd bealkonyulni. Ezeknek a történelemben, térben, nemzetiségben, kultúrában egymástól szerfölött különböző köztársaságoknak a Szovjetunióhoz való tartozáson kívül egyetlen közös jellemzőjük van: igény a nemzetiségi-kisebbségi kérdés újraértelmezésére. Anyanyelvi

mozgalmak, területi problémák, szeparatista törekvések, véres nemzetiségi viszályok — menetrendszerűen érkeznek az ilyen hírek ezekből a köztársaságokból. Többek között Szovjet-Moldáviából is.

Moldáviában a hivatalosan moldovánnak mondott román-ságot anyanyelvének problémái nyugtalanítják: szeretnék köztársasága hivatalos nyelvnek elismertetni, valamint az e nyelven írott gondolatokat „latinisítani”. Jelenlegi írásbeliségük, mint közismert, cirill. S bár igaz, hogy a XIX. század második feléig cirillbétűs volt a román írás, attól számítva azonban a latin betűk használata az elfogadott. Ezt a „nyelvi reformokat” célzó szándékot a köztársaságban természetesen nem mindenki fogadja kiűző örömmel.

A történelmi Besszarábia régebben sem volt homogén etnikumú tartomány, napjainkra azonban az oroszosító egyenmősítés következtében tovább csökkent a román őslakosság aránya. (A romlás-javulás számairól az idén megtartott, egyelőre még nem ismertett népszámlálás adatai nyújtanak majd képet.) A más nemzetiségűek, oroszok, ukránok, gagau-

zok, s közülük is főként a betelepültek túlnyomó többsége elutasítással fogadja a román nyelvi követeléseket. Szervezett „internacionalista” ellenmozgalom, min: például Észtországban, még nem jelentkezett, de a követelések erősödésével bizonyos, hogy a moldáviai románok is szembetalálkoznak majd az itt élő nem őshonos, főként orosz lakosság ellenállásával.

Szovjet-Moldávia, s a szovjetunióbeli románok ügye, tőlünk más szempontok miatt is kitüntetett figyelmet érdemel. A sajnálatosan időszerű aprópót az egyre súlyosabbá váló magyar—román viszony adja. Sokakban, olyanokban is, akik csendes megelégedéssel veszik tudomásul a Brezsnyev-doktrína lassú kimúlását, s ügyeinkbe nem kívánják nagyhatalmi beavatkozást, fölmerül, hogy miért nem ad ki a Szovjetunió egy elvi elítélő nyilatkozatot a nép-és kisebbségnyomó Ceausescu rendszerről. (Elvi ebben ez a gondolat természetesen messzemenően indokolt: a mai román hatalmi rendszer természetéből és logikájából egyenesen következik minden „más-ság”, így a romániai szláv etnikumok üldözése és beolvasztása is. Nem túlságosan

közismert tény például, hogy a Kárpátaljával határos romániai, hagyományosan magas népszaporulatú máramarosi rutének száma 1956 és 1977 között 8,4%-kal csökkent.) Bármennyire is hatásos lehetne egy ilyen nyilatkozat, be kell látnunk, hogy a Szovjetunió jelenlegi helyzetében nem teheti meg ezt a lépést. A nemzetiségi ütközéseket saját határain belül sem képes egyelőre megoldani, s a reménybeli megnyugvás, ha az ezt célzó politikai fejlődés töretlen is lenne, csak a meglehetősen távoli jövőben képzelhető el. S nincs erkölcsi joga erre a közbeszólásra éppen a moldáviai románokkal szemben folytatott elnemzetlenítő politikája miatt sem. (Nem árt emlékeznünk arra sem, hogy itt működött egy időben igen hatásosan első titkári minőségében Leonyid Iljics Brezsnyev, aki ugyan — mint mondják — nem volt kreatív elme, de a központi utasításokat maradéktalanul végrehajtotta.)

Megoldást és feloldást máshol kell keresnünk és remélnünk: az egymás közötti, és az egyelőre csak reményeinkben élő két demokratikus ország, Románia és Magyarország kiegyezésében.

Tóth István

Az önkormányzat nem szólam

(folytatás a 3. oldalról)

Bármilyen közérdekű munkánál alapvető szempont, hogy a meglévő pénzből elsősorban a munkavégzéshez szükséges anyagokat kell megvásárolni, a munkát társadalmi munkaakcióban kell elvégezni.

— A pályázatok közül ki dönti el, hogy melyikre lesz pénz és melyikre nem?

— Elbírálására kuratóriumot hoztunk létre, ami a terv és településfejlesztési bizottság tagjaiból, illetve városrészenként egy-egy képviselőből áll.

— Ezek a városrészi önkormányzati központok tehát mintegy előjáróságként működnek?

— Nem. Több ez, mint az előjáróság, és több a tanácsági csoportnál is. Munkájukban a politikai jelleg dominál. A városrészben élő emberek közös akaratának a megtestesítője, a demokrácia kiszélesítésére lehetőséget adó fórumokká kell, hogy váljanak.

— Megköszönve a beszélgetést, céljaik eléréséhez sok sikert kívánok.

Tamási János

Kell-e nekünk az országos lista?

(folytatás a 2. oldalról)

mát nem birtokolva, az ország sorsát alakítani. Ha végre valóban a nép dönti el, hogy kik legyenek az ország tényleges vezetői, és megkapja a garanciát is arra, hogy ha úgy érzi, nem a megfelelő módon alakulnak a dolgok, közbeléphet, vagyis megbukathat kormányokat is, ha kell, akkor talán nagyobb lesz az esély az Európához méltó jogállam és gazdasági fejlettségi szint elérésére.

Hogy ez ma még csak álomnak tűnik? Tény, de egy kellőképpen kimunkált, a nép érdekeinek legmegfelelőbb választási szisztéma, illetve az annak következményeképpen hatalomra jutó kormányzat sokat lendíthet előre felzárkózásunkban.

(folyt. köv.)

Wagner Dezső

Szönyeg szélén az „elkényeztetett gyerekek”

A kaposvári Rákóczi FC labdarúgó csapatának zuhanórepülése, amely két esztendő alatt az NB I-ből a nemzeti bajnokság harmadik osztályába juttatta a zöld-fehér együttest, a vártnál is nagyobb vihart kavart Komáromban. A minap a klub társadalmi elnöke, az egykori FIFA játéktechnikus, az egykori FIFA játékvezető mondott le, az elnökség tagjai közül is többen — három személy kivételével — hasonló bejelentést tettek.

Szerdán Kaposvár város tanácsülésén is napirendi pont volt a Rákóczi helyzete. A tanács, amely korábban több bírálatot kapott, egy évente tízmillió forintot „pazarol” az elkényeztetett csapatra, a jelenlegi helyzet felmérése után úgy döntött: az idei második félév-re előirányzott 5 millió forint támogatást megvonja.

Ezzel a zöld-fehér klub, amely egyébként korábban is anyagi gondokkal küszködött (ezért eresztette nemrégiben szélnek más szakosztályait), ha lehet, még nehezebb helyzetbe, válságba jutott. Még a megszűnés alternatívája is szóba jött a kaposváriaknál. Július 12-re hívták össze az egyesület rendkívüli közgyűlést. Véglegesen itt ekkor dől el, hogy a „minőség” terén már sokadszor megbukott, de az utánpótlásnevelés területén nem eredménytelen Kaposvári Rákóczi FC életben marad, vagy sem.

—Kovács—

—Bálint—

Vizsgálják a tornabírók

Téved, aki azt hiszi, hogy a tornasportban közreműködő pontozóbírók mindig csak ítélkeznek: időről időre őket is „szólítják”, nekik is vizsgáznuk kell. Így lesz a jövő héten keddtől csütörtökig Budapesten is, amikor a ritmikus sportgimnasztika legképzettebb ha-

zai pontozói nemzetközi bírói tanfolyamon vesznek részt, hogy aztán számot adjanak tudásukról. A vizsgázató nem más, mint a bolgár Todorka Siskova, az Európai Torna Szövetség ritmikus sportgimnasztikai technikai bizottságának elnökhelyettese.

Előbb sértegetések, majd tettlegesség

Bár nagyszerű eredményekkel zárták az idei évet az olasz labdarúgócsapatok — az AC Milan a BEK-ben, a Napoli az UEFA Kupában diadalmaskodott —, sikereiket az utóbbi hónapokban igencsak beárnyékolta az itáliai lelátókon történt verekedések. A botrányos jelenetek hétről hétre megismétlődnek a stadionokban, s úgy tűnik, az indulatokat egyre nehezebb lesz megfékezni a jövő évi világbajnoki döntő rendező országában.

— A bűnözés olyan társadalmi jelenség, amelyet nem lehet elhatárolni a futballpályáktól — jelentette ki Silvio Berlusconi, az AC Milan elnöke. — A vandálok nem igazi szurkolók, ők csupán barbár ösztöneiket élik ki a mérkőzéseken. Szerintem egy igazi futball-rajongó hisz a sportban, s ezzel a hittel nem férhet össze a vandalizmus.

Olaszországban egyre többen követelik az angol példa követését, azaz a szurkolói igazolványok bevezetését. A szigetországban a mérkőzéseket az ösztől csak fényképes bérletekkel rendelkező érdeklődők látogathatják, s a brit kormányzat ettől az óvintézkedéstől a rendbontók távollátását reméli a stadionoktól.

Sergio Campana, az olasz labdarúgók érdekvédelmi szervezetének elnöke úgy vélekedett, néha egyes játékosok feleslegesen szítják a feszültséget az amúgy sem békés hangulatú mérkőzéseken.

— A futball érdekesítő és izgalmas játék. Vigyázni kell, milyen intézkedéseket hoznak, mert elvész a játék lényege — mondta Campana. — Az is természetes, hogy a nézők beleélik magukat a látottakba. Vannak ugyanakkor kisebb csoportok, amelyek szándékosan provokálják a verekedéseket. Azokat ki kell tiltani a pályákról. Az östötűzések szinte mindig hangrúgással kezdődnek. Az ellenséges táborok válogatott sértegetéseket váltogatnak egymáshoz, majd a tettlegesség következik.

Campana szerint a játékosoknak példát kell mutatniuk a sportos küzdelemből. Javasolta: a jövőben tiltsák el azokat a labdarúgókat, akik a pályán vagy azon kívül verekedéseket kezdeményeznek.

Mecsek Kupa

Kettős német siker a nyitányon

Tegnap délelőtt Pécsen megkezdődött a harmincadik, jubileumi Mecsek Kupa nemzetközi kérekpáros verseny a 6 km-es hegyi egyenkénti indításos etappal. A legjobban a karl-marx-stadiak két bringása Heppner és Schiffner

ri pécsi, ma a Csepel színeiben versenyző Hirth végzett. Az első szakasz végeredménye: 1. Heppner, 2. Schiffner (mindketten Karl-Marx-Stadt), 3. Hirth (Csepel). A második szakasz (30 körös 57 km-es kritériumverseny) lapunk falta a hegyet, mögöttük az egyko-

Peresztrojka a szovjet boxban?

Nem olyan régen röppent fel a hír, hogy az amatőr pályafutásuk végéhez közeledő szovjet ökölvívők közül a legkiválóbbak esetleg lehetőséget kapnak a profi szereplésre is. Az elképzelések szerint kezdetben öt-hat „fecské” utazna az Egyesült Államokba, ahol amerikai szakemberek készítenék fel őket a hivatások közötti bemutatkozásra. A többhetes edzőtábor követnék az első pénzdíjas mérkőzések előtt az Egyesült Államokban, majd Nyugat-Európában, de már vannak tervek a Szovjetunióban lebonyolítandó profi ringcsatákra is.

Az áttörésnek minősített kezdeményezésből még nem lett valóság, ám a jelek arra vallanak, hogy a szovjet sportot is érintő peresztrojka folytatódik. Éppen az ökölvívásban van mozgás továbbra is,

amelynek legújabb fejleménye a sportági irányítás változása. A Szovjetunió ökölvívó Föderációjának elnöksége elfogadta a szorító tekintélyeknek, egykori nagy bajnokoknak, mesteredzőknek közös indítványát, vagyis kérésükre igent mondott a szovjet ökölvívók szövetségének létrehozására. A kezdeményezést elindító csoportot Edmond Lipinszkij, a Föderáció elnökhelyettese vezeti. Már hozzá is kezdtek a szövetség működési rendjének, alapszabályának kidolgozásához, az alakuló konferencia előkészítéséhez.

Az ökölvívók szövetségének egyik legfőbb feladata az lesz, hogy gondoskodjék a sportolók és az edzők szociális biztonságáról, a boksz további népszerűsítéséről, az utánpótlásnevelés hatékonyságáról — mondta Lipinszkij.

Kidd javaslata

A Ben Johnson-ügyet kivizsgáló kanadai bizottság e héten nem szolgált újabb adatokkal, úgy tűnik, most az eddig szerzett információkat rendezik, s csak aztán folytatják a kihallgatásokat. Az átmeneti csendet kihasználva nyilatkozott a 45 esztendő Bruce Kidd, az egykori neves kanadai atléta, s tett javaslatot a doppingellenes harc fokozására. Véleménye szerint mihamarabb egy olyasfajta elfogulatlan és független doppingbizottságra lenne szükség, amelyet az ENSZ békefenntartó erőihez hasonlított, amelyek mindig oda utaznak, ahol éppen baj van, vagy bajt sejtjenek. Javasolta még, hogy fogjanak össze a nyugati és a szocialista országok atlétaí, kössenek szerződést, állapodjanak meg együttes fellépésben. Kidd szerint a különleges paktum aláírói megehetnék, hogy bojkottálják azokat a versenyeket, amelyekben szeritük gyanús — doppingot használó — atléta készülnék elindulni.

(Reuter, UPI)

Sportműsor

Szombat:

Labdarúgás: Osztályozó az NB I-be jutásért: Haladás — Oroslányi (17 óra)
Autósport: autós rali OB-futam, Kaposvár. Kezdés: 7 órakor.
Kerékpár: Mecsek Kupa harmadik szakasz (88 km-es egyéni mezőnyverseny), nyugati szakasz (92 km-es egyéni időmérőverseny)
Könnyűbúvársport: Dunaszer Kupa uszonyos és búvárszó nemzetközi verseny, Dunaújváros (10 óra)

Vasárnap:

Labdarúgás: Osztályozó az NB I-be jutásért: Szeged — Vasas (19 óra)
Kerékpár: Mecsek Kupa befejező, ötödik szakasz (178 km-es egyéni mezőnyverseny). Rajt: Pécs (19 óra), befejező Pécs (13 óra körül).
Könnyűbúvársport: Dunaszer Kupa uszonyos és búvárszó nemzetközi verseny, Dunaújváros (9.30).

1989. június 24.

D Á T U M

5

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

— Javíthatatlan csavargó vagy — mondta, és szabadkozva megkérdte Jakubot, nagyon sok bosszúságot okozott-e neki a kutya.

Amikor Jakub elmesélte, hogy a kutya nála töltötte az éjszakát és most az autóján hazahozta, a nő nem győzött hálálkodni és szívesen beinvitálta a házba. A különterembe ültette, ahol valószínűleg zárt különrendezvényeket szoktak tartani, és elszaladt megkeresni a férjét.

Egy kis idő múlva fiatal férfival tért vissza, aki odaült Jakubhoz és a kezét nyújtotta neki:

— Maga nagyon jó ember kell hogy legyen, ha eljött ilyen messzire csak azért, hogy visszahozza a mi Bobesunkat. Valóságos csavargó ez a kutya, állandóan elmászkál. De mi nagyon szeretik. Nem enne valamit?

— De, szeretnék — mondta Jakub, a nő pedig kiszaladt a konyhába. Aztán Jakub elmesélt, hogyan mentette meg Bobest a karókkal felszerelt nyugdíjasok falkájától.

— A disznók! — kiáltott fel a férfi, és rögtön hátraszólt: — Véral Gyere csak. Ezt hallgasd meg, már megint mit csinálnak azok a disznók a városban!

Vera egy tálcával érkezett, melyen levestál gőzölgött. Odaült az asztalukhoz, és Jakubnak újra el kellett mesélnie a tegnapi kalandját. A kutya az asztal alatt ült, és élvezte, hogy a fület tövét vakargatják.

Mikor Jakub megette a levest, a férfi állt fel, kiszaladt a konyhába, és knédlit hozott sertéshússal.

Jakub az ablaknál ült és jól érezte magát. A férfi tovább szidta „azokat a disznókat odalenn a városban”. (Jakub elbájolóan találta, hogy a férfi úgy érzi, a vendéglője magasan a világ fölött helyezkedik el, egy távoli Olümposzon, ahonnan felülnézetből figyelheti a világot.) A felesége pedig kézenfogva bevezetett egy két éves kislányt.

— Köszönd meg szépen a bácsinak — mondta a fiúcskának —, hogy hazahozta a Bobest!

A kislány dühöngött néhány érthetetlen szót, és ránevetett Jakubra. Kint sürült a nap és az ablak alatt a sárguló levelek lágyan hullongtak a földre. Csend volt, a vendéglő magasan ült a világ zúfzavara fölött. Itt béke honolt.

Bár szaporodni nem akart, Jakub szerette a gyerekeket.

— Helyes kisfiúk van — mondta.

— Fura egy madárka — mondta a nő —, Isten tudja, kitől örökölte azt a nagy uborkaorrát.

Jakub tudatában baráta újra jelent meg.

— Skréta doktor mondta, hogy ma is a páciense volt.

— Maga ismeri a doktor urat? — kérdezte boldogan a fiatal férfi.

— Régi barátom.

— Nagyon hálásak vagyunk neki — mondta az ifjú anyuka, Jakub pedig azt gondolta, hogy ez a gyerek valószínűleg Skréta eugenikus kísérleteinek egyik sikeres terméke.

— Az nem is orvos, az egy varázsló — mondta a fiatal férfi mély csodálattal.

Jakubnak az jutott eszébe, hogy ők hárman ebben a beülemben békés környezetben, ők a szent család, és hogy gyermekük nem emberi apától származik, hanem Skréta-Istentől.

A nagyorrú kislány megint gagyogott néhány érthetetlen szót, a férfi pedig szeretettel felejtette rajta a szemét.

— Ki tudja — fordult a feleségéhez —, talán valamelyik távoli ősdöndek volt ekkora orra.

Jakub elnevette magát. Hirtelen az a képtelen kérdés jutott az eszébe, hogy vajon Skréta doktor a saját Mimijét is fecskendővel ejtette teherbe?

— Hát nincs igazam? — kérdezte nevetve az ifjú apa.

— Hát persze — mondta Jakub. — Nagy megnyugvással szolgálhat számunkra, hogy mi már régen a sírban nyugszunk, de a világban valahol még ott sétál az orrunk.

Nevettek, és az ötlet, hogy a fiúnak Skréta lehet az apja, már Jakub számára is csak fantasztikus képzelgésnek tűnt.

5.

Frantisek átvette a hölgytől a hűtőjavításért járó pénzt. Lement a ház elé, felült hűsége motorkekpárjára és a város szélére hajtott, hogy a helyi JAVSZER vállalat irodájában leadja a napi elszámolást. Két órára már teljesen szabad volt. Berúgta a motort és a fürdőbe hajtott. A parkolóban meglátta a fehér limuzint. A motort leállította a kocs mellé, és az árkádok alatt elindult a művelődési ház felé, mert feltételezte, hogy ott lehet a trombitás.

Nem a durvaság és nem is a harciasság hajtotta őt oda. Már nem akart botrányt csapni. Ellenkezőleg, elszánta magát arra, hogy teljesen visszavonul, megalázkodik. Azt mondta magában, hogy az ő szerelme oly nagy, hogy ennek kedvéért képes bármit elviselni. Amint a mesebeli királyfi a királykisasszonyért elvisel minden szenvedést és fáradságot, úgy ő is kész volt hősiessé elviselni a legnagyobb megpróbáltatást is.

Miért ilyen alázatos? Miért nem néz inkább egy másik lány után, hiszen a lányokból e hegyi fürdőben oly csábítóan nagy választék van?

Frantisek fiatalabb Ruzenánál. és a szerencsétlensége, hogy az ifjúság tapasztalatlanságában szenved. Ha majd felnő, megismeri a dolgok mulandóságát, és rábred, hogy abban a pillanatban, amint egy nő eltűnik a láthatárról, más nők egész csillagrendszerének tűnik fel a helyén. Csakhogy Frantisek mindeddig nem tudja, mi az idő. Gyermekkorától olyan világban él, mely csak létezik, de nem változik, valami mozdulatlan öröklétkben. Mint ahogy ugyanaz maradt az apja meg az anyja, Ruzena, aki férfitáette, úgy bo-

rut fölő, mint az ég boltozata, mint az egyetlen lehetséges mennybölt. Nélküle nem tudja elképzelni az életet.

Tegnap szófogadóan megígérte neki, hogy többé nem fogja követni, és el is határozta, hogy ma kitér az útból. Azt mondogatta magában, hogy őt úgy is csak a trombitás érdekli, s ha őt figyel, azzal még nem szegi meg a fogadalmát. Ugyanakkor persze azt is tudta, hogy ez csak üres kifogás, és hogy Ruzena egész biztosan helytelenítendő, amit tesz, de valami hajította, ami erősebb volt benne, mint bármiféle elszánás vagy mérlegelés, olyan erő, akár a kábitószert utáni vágy: látnia kellett a férfit, újra szemügyre kellett venie, megint, lassan, közelről. Bele kellett néznie kínzója arcába. Meg kellett néznie a testét, melynek Ruzena testével való egyesülése elképzelhetetlen és hihetetlen volt számára. Meg kellett néznie, mintha szemével meg tudta volna állapítani, hogy testük csakugyan képes lesz-e az egyesülésre, vagy sem.

A próba már javában folyt. A pódiumon ott ült Skréta doktor a dobnál, a zongoránál egy apró emberke, Klíma pedig trombitált. A széksorokban néhány fiatal ült, a dzsessz szerelmesei, akik belopóztak, hogy meglessék a próbát. Frantiseknek nem kellett attól tartania, hogy leleplezik, miért jött. Biztos volt abban, hogy a motorkerékpár fényezőjével elvakult trombitás nem látta az arcát, és Ruzena szűkszavúságának köszönhetően a lánnyal való kapcsolatáról sem tudott szinte senki semmit.

A trombitás félbeszakította a játékot és maga ült le a zongorához, hogy a kis embernek előjátssza azt a szakaszt, amit más temetőben képzelt el. Frantisek hátul ült egy széken, és lassan árnyékká lényegült át, mely aznap már nem hagyja el a trombitást.

6.

Jakub visszafelé hajtott a vendéglőből, és sajnálta, hogy nem ül mellette a vidám kutya, hogy az arcát nyalogassa. És rögtön ezután arra gondolt, miféle csoda az, hogy élete teljes negyvenöt éve alatt megőrizte szabadnak ezt a mellette lévő helyet, s így most teher és kötelek nélkül, szabadon, egyedül mehet el ebből az országból, a fiatalság hamis (és mégis gyönyörű) képzetével, mint egy diák, aki csak most alapozza meg a jövőjét.

Megpróbálta teljes jelentőségében átélni a gondolatot, hogy elhagyja a hazáját. Próbálta felidézni itt töltött életét. Igyekezett úgy látni, mint egy tájat, egy tágas síkságot, amelyet, bár sajnálkozva maga mögött hagy, mint egy hatalmas, a látóhatár pereméig nyúló mezőt. A táj, amely a képzeletében végül is megjelent, kicsi volt és szűk, lapos, mint egy összennyomott harmonika. Csak erőlködve tudott egy-két olyan emléktöredéket felidézni, melyek együttesen valamiféle nagyszabású végzettil élet illúzióját adhatták volna.

Rápillantott a környező fákra. Levelük zöld volt, piros, sárga meg barna. Az erdő olyan volt, mint a tűzvész. Örömmel töltötte el a gondolat, hogy akkor megy el, amikor égnek az erdők, és hogy az ő életét és emlékeit elemesztik ezek az érzéketlen, nagyszerű lángok. Ugyan, miért sajnálna, hogy semmit sem sajnál?

Miért bántaná rajta, hogy semmit sem bánt meg?

folytatjuk

nevé kedves olvasóinkat

Az Iván a Johannes (János)-ból szabályos magyar alakféldéssel létrejött név, amely egybeesett az azonos eredetű orosz névvel.

Védőszentje Keresztelő Szent János (Johannes Baptista), Jézus előfutára. Eleitörténete jól ismert az evangéliumból. 30 körül halt vértanúhalált.

**A Nap két: 3.47 óraker
nyugszik: 19.46 óraker**

**A Hold két: 22.53 óraker
nyugszik: 9.27 óraker**

Forgalomkorlátozás

A dombóvári-kertvárosi templomavatás zavartalan lebonyolítása érdekében 1989. június 25-én 16 órától 19 óráig forgalomterelés lép életbe.

A forgalomterelés miatt a Rákóczi u. Telexi u. kereszteződésétől a Rákóczi u. Erzsébet u. kereszteződéséig terjedő útszakaszt, a Kertváros Gyöngyvirág krt. Tulipán u. kereszteződésétől a gépjárműforgalom elől lezárik.

Lottó-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottegazgatóság közlése szerint a 25. játékhéti lottónyermények a nyerménylisték levonása után a következők:

5 találatos szelvény nem volt;
4 találatos szelvényekre egyenként 471 749 forintot;
3 találatos szelvényekre egyenként 1 763 forintot;
2 találatos szelvényekre egyenként 49 forintot fizetnek.

APRÓHIRDETÉSEK

73-ban épült, háromszobás, komfortos ház eladó. Tevel, Ifjúság u. 525. Irányár: 900 000,- Ft.

ÉRTESÍTEM kedves betegeimet, hogy bőrgyógyászati-kozmetológiai magánrendelésemet VII.1-től megnyitom. A rendelési ideje: szerda 17-19 óráig. Helye: Szekszárd, Széchenyi u. 55-57. II. lépcsőház, II.em. 2. Telefon. 74.12—788.

Dr. Bajor Klára bőrgyógyász szakorvos, kórházi adjunktus.

ELADÓ Szekszárd, Mérey u. 43. IV/5-ös, 69 m²-es, 2,5 szobás lakás, nagy étkezővel, Nikolett konyhával.

Siemens márkájú nyugatnémet olajpumpás fogorvosi szék vízdöblítéses rendszerrel együtt eladó. „Személyes megegyezés” jellegre a Kiadóban.

MOZIMŰSOROK

Szekszárd
Panoráma mozi: A hal neve: Wanda (színes szinkronizált amerikai krimi)
Kaposvár
Szabad Ifjúság mozi: Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája (színes, szinkronizált francia—olasz—kolumbiai film)
Vörös Csillag mozi: Willow (színes amerikai film)
Pécs
Kossuth mozi: június 24. du. 14, 16.30 Willow (színes amerikai film)

este 19, 21 A földesúr (színes, feliratos török film)
(23-án és 24-én)
25-én este 19, 21 Rémmült rohanás (színes, szinkronizált amerikai krimi)
Kossuth Klub: június 24, 25. 15.30, 17.30 Én vagyok a szomszédom (színes cseh-szlovák vígjáték)
Petőfi mozi: június 24. 25. 14.00 A halálfejes lepke
16.00, 18.00, 20.00 Rémmült rohanás
Park mozi: június 24. 25.
14 Karate lengyel módra
16, 18.30 Willow

Nyílt levél a „DÁTUM” Szerkesztőségéhez

Szerkesztő Úr!

Sérelmesnek és korrekt sajtótájékoztatóval összeegyeztethetetlennek tartom a DÁTUM 1989. június 15-i számában Grósz Károly telekvásárlásával kapcsolatban megjelenteket. A szerkesztőség hozzájárulása nélkül felhasználta a Szentendre és Vidéke című helyi lapban közzétett névaláírással ellátott tájékoztatót.

A ténytudatokat tartalmazó közleményem szándéka ellentétes az azt keretbe foglaló

rossz felhangú, pimasz címmel, s az olvasóval azt hiteti el, hogy a cikk aláírója azonosul az ott megfogalmazottakkal.

Mint az MSZMP jelenlegi tagja magam szeretem eldönteni, hogy és milyen formában minősítem.

A fentiek alapján elhatárolok magam a címtől és etikátlannak tartom ezt a fajta újságit.

Kérem levelem közzétételét.

Szentendre, 1989. június 21.

Dr. Xantus Judit

Végre nyár... és szünyogirtás a Balatonon

Ha a meteorológiai nyár nem is, de a június 21-én beköszöntött csillagászati nyár már jó időt hozott a Balatonon. Csütörtökön, pénteken a vízpart már az igazi nyarat mutatta. A 22—23 fokos víz hőmérséklet következtében látogatottabbak lettek a fizető és szabadstrandok. De a nyár beköszönte mellett örömmel

vették tudomásul azt is a nyarlók, hogy június 22-én megkezdődött a szünyogirtás a tónál.

A szeszélyes időjárás bizony nagyon kedvezett a szünyogfélék elszaporodásának, eddig soha nem tapasztalt mennyiségben jelentek meg az úgynevezett árva szünyogok. Ezek többmillió nagyságrendje a fás-bokros-füves sáncokban,

de a strandokon is, olykor szinte elviselhetetlenné tették az életet.

Az első szünyogirtás oly údítként hatott, mint a tó kellemesen hűs hullámaiban való megmártózás. A tervek szerint a műveleteket két-három hetente megismétlik a zavartalan balatoni nyár érdekében.

Piaci árak

(Piacfelügyelőségek árai)

	Pécs	Szekszárd	Kaposvár	Székesfehérvár
tojás	1,80—2,60	2,50	2,20—2,60	1,80—2,40
őszi burgonya	12—16	15	10—12	12—16
sárgarépa (rég)	—	—	—	—
sárgarépa (új)	8—12	10—12	10	8—14
petrezselyem (rég)	—	—	—	—
petrezselyem (új)	8—15 (vegyes)	10—12	12—14	8—14
vöröshagyma	5—10	8	14—16 (új)	16
fejeskáposzta	8—10	10	7—10	8—10
kelkáposzta	15—20	16	12	10—15
saláta (db)	5—10	—	3—6	4—6
korai karalábé (db)	6—10	4—5	8	3—6
uborka (kg)	40—60	50	40	25—40
karfiol	40	30	30	25
primőr paradicsom	60—70	70	65—80	60—80
zöldpaprika (kg)	48—80	80—90	1—10/db	3—10
zöldborsó	20—25	20	18—20	10—20
hónapos retek	—	—	5—6	6—8
fokhagyma (db) új	3—6	4	4—5	3—6
fokhagyma (kg)	—	—	60—70	—
paraj	40	—	20—25	20
sóska	50	—	30	20—22
gomba	100—120	90—100	120	100—120
cseresznye	16—30	25	20	15—30
meggy	14—25	30	20	16—25
földi eper	40—50	—	35	30—50
dióbél	340	—	200—230	—
szárzab	50—70	60—70	40—60	60—70
sav. káposzta	36	—	—	40
mák	140—150	—	120—130	100—120
főzötök	20—25	16	20	10—15
zöldbab	50—70	40	30	30—50
ribizli	25—30	20	15—20	15—20
egres	30	20	20	18—20
málna	40—60	60	35	—
őszibarack	20—40	25—30	20—40	30—40

DÁTUM

1989. június 24.

Szombat

Kossuth Rádió

8.30: Családi tükrök. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét — a javából! 12.30: Kontinensek, szántóföldek. Magazin a világ mezőgazdaságáról. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekünk együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: 14.50: Váci Állami Zeneiskola zenekara. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. Székelytelek. Eino Leino finn költő versei Képes Géza fordításában. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: Zenei műsor. 18.00: A liverpooli Filharmonikus zenekar két Sullivan operatúráját játssza. 18.45: Szemle. 19.15: Az Ifjúsági Rádió bemutatja. Tucker és a többiek. M. E. Kerr regénye rádióra alkalmazva. 20.08: Emlékek színiest. 21.00: Népdalok. 21.45: „Hajszálgyökök” Gyöngi Géza. 22.10: Sport híradó. 22.25: A Bajor Rádió énekkarának és szimfonikus zenekarának hangversenye az Otoburni Bazilikában. 23.28: Távoli vizeken. 23.43: Irene Minghini-Cattaneo operafantáziát énekel.

Petőfi Rádió

8.08: Népszerű muzsika — világhírű előadók. 8.40: Ot kontinens hét napja. 9.05: Hívja a 388—378-as telefonszámot. Vendég: Petrovics Emil, az Operaház igazgatója és a vesprémi tévé fesztivál díjnyertes alkotója. 10.30: Tézis Dunaiújságban az Ifjúsági szigeten. 11.05: Klasszikusok popritmusban. 12.10: Jó ebédhez szól a nótá. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00—16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Színról színré. 14.45: Névföldül. 15.05: Rákos panoptikum. 15.55: Sokféle. 17.05: Tip-top parádé. 17.30: Nagy nevetetek. Mikos György. 18.30: Talpalávaló. 19.05: Slágerlista. 19.35: Legénybúcsú. 21.05: Konec Zuzsa és a Fonográf együttes 1973 és 1984 között készült felvételei. 22.08: Kocsár Miklós: Szentiváni úf. 22.20: Slágerrel slágerre. 23.10: Sport híradó. 23.15—0.14: Noktürn — Éjszakai beszélgetés.

Bartók Rádió

8.19: Pierre Bardon játszik a Provence-i Saint Maximin apóstóf orgonáján. 9.00: Wieslaw Ochman operafantáziát énekel. 9.21: A Cleveland és a Melos vonósnégyes hangversenye. 10.30: Slágerlista. 11.00: Hangfelvétel felsőfokon. 12.22: Zenei operatúrák. 13.05: Kíváncsi zongorista szombaton. 14.05: Claudio Arrau zongorizik. 14.52: Születésnap. Valentin Ágnes versei. 15.00: Lemezbörze helyett. 16.00: Az Észak-pesti ÁFÉSZ és a XV. kerületi Csokonai Művelődési Ház Tavasz leánykara énekel. kb. 16.40: Hangszeresjáték. 17.05: Luzerni Fesztivál — 1988. 18.36: Preludium a kilencedik évtizedhez. 19.05: Verdi-énekek. 19.35: Mindennapi irodalmunk. 20.05: Soproni Régi Zenei Napok. kb. 21.50: Operakörök. 22.00: XX. századi fuvarjelművek. 22.28: Rádiószínház.

TV1

9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: Ász. 10.10: A klinika. 10.55: Magazin Cultural. 11.25: Képzőművészet. 15.00: Képzőművészet. 15.05: Brekiék 30 évesek. Amerikai film. 15.50: Betűreklám. 15.55: Az emberi test. Angol rövidfilmsorozat. 16.20: Ajándék a tüzoltóknak! Zenés szórakoztató riportműsor. 17.50: Videovillág. 18.25: Reklám. 18.30: Mozgó képek. 18.45: Reklám. 18.50: Műsorajánlat. 18.55: Nekem ne lenne házam? Egy operatőr honismereti sorozata. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: XIX. Vesprémi Tévétárló díjnyertes alkotás. kb. 20.35: A XIX. Vesprémi Tévétárló díjnyertes alkotás. kb. 21.45: Csonatváry Koszika Mihály Tivadar. II. tétel: Metamorfózis. 22.10: Híradó 3. 22.25—24.00: Férfi Kosárlabda Európa Bajnokság.

TV2

14.00: Képzőművészet. 14.15: TV2. 15.00: Vezényel: Seiji Ozawa. NSZK film. 16.28: TV2. 16.50: Útkeresés. 17.15: Mellyiket a három közül? 17.45: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: Férfi Kosárlabda Európa Bajnokság. 20.30: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Teuthegy. NSZK büntető tévéfilmsorozat. kb. 23.05: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: A Repülő Kiwi. Kalandfilmsorozat. 7.00: The Nescafé UK Top 50. 8.00: Mókagyár. 12.00: Sportmagazin. 13.00: A pankráció szupersztárjai 1989-ben. 14.00: Megszakadt kör. Brit bűnügyi film. 16.00: Majmok bolygója. 17.00: The Nescafé UK Top 50. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Gyermekműsor rajzfilmekkel. 11.00: Egyveleg. 12.00: Turistamagazin. 12.30: Egyveleg. 13.00: Hollywood belliföl. 13.30: Egyveleg. 14.00: Nagy Völgy. Westemisorozat. 15.00: Lányok a magasban. Vigjátéksorozat. 16.00: Élve vagy holtan. Westemisorozat. 16.30: Egyveleg. 17.00: Disk Turpin. Kalandfilmsorozat. 17.30: Coca Cola Eurochart. 18.30: Amerikai profi kosárlabda. 19.30: Divatképek. 19.55: Időjárás. 20.00: Bölcske-lady. Bűnügyi film. 21.55: Időjárás. 22.00: Sztriktillet zóna. Háborszongató történetek. 22.55: Nemzetközi hírmagazin. 23.25: Időjárás. 23.30: Gyilkosságok öltözve. Bűnügyi film. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

12.00: Thalassa. 12.50: Jazz off. 13.00: Tv-híradó. 13.15: Kertészkedőknek. 13.30: A másik része. Film. 15.00: Szent este. 16.05:

Rádió, televízió

Vasárnap

Kossuth Rádió

8.30: Énekszólóval, muzsikával. 9.00: Helyettem írta... 10.05: Örökzöld dallamok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolatjel. 12.15: Haminc perc alatt a Föld körül. 12.45: Egy kerty tenger. 12.55: Radioton korongok. 13.20: Az élő népdal. 13.30: Szonda. 14.10: Művészlemez. 14.59: Életrajzok. 16.05: Rólunk van szó! 16.10: Lemezműzeum. Brahm's d-moll zongoraverseny. 17.00: Jelenidőben. 17.30: Muzsikáló nagyláng. 18.40: Remekírók hangszalagon. 18.43: Eugene O'Neill színműve. 21.42: A 22. utca. Részletek Warren zenés játékból. 22.10: Sport híradó. 22.15: Mi a tükör? Wolfgang Schneiderhahn művészet. 23.00: Scheidit. Új baltaglia. Philip Jones rézfúvós együttese.

Petőfi Rádió

7.05: Az evangélikus egyház felőrája. 8.05: Nyusztifül és vizitoma. Alan Alexander Milne Holnemvölt... című meseregénye rádióra alkalmazva. II/1. 8.53: Muzsikáló természet. 9.05: A francia szanzon ismeretlen arcai. 9.50: Meggyírték! Karinyth-gyűfűvel ez évben kiintettett művész műsora. 11.10: Vasárnapi koktélok. 12.03: Jó ebédhez szól a nótá. 13.05: Mikrofón-próba. 14.00: Nyusztifül és vizitoma. Alan Alexandre Milne Holnemvölt... című meseregénye rádióra alkalmazva. II/2. befejező rész. 14.52: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkorúsa énekel. 15.05: Tászkarádió. 16.00—19.57: Poptarisztanya. 19.57: Papa, ugye hallasz? 21.05: A mai dzsessz. 21.45: Hűsz év múlva. 22.05: Társalgó. 23.15: Gítámánia. 24.00—0.14: Országok, újjak népzeneje.

Bartók Rádió

8.13: Komolyzenei kíváncsíműsor. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: A BBC énekkarának hangversenye a párizsi Pleyel tereben. 12.25: Beet-hoven. Ész-dír vonósnégyes Op. 74. 12.55: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Gounod operából. 14.09: Slágerfilmek — filmátlagok. 14.57: Híres zongorás triók. 16.00: Agora. 17.00: Frederica von Stade operafantáziát énekel. 17.30: Tengerparti szonett. 17.35: Magyar zeneszerzők rézfúvós kamarazenéjéből. 18.00: Mozart: D-dúr szimfónia K. 133. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Operanyitányok. 20.05: Soproni Régi Zenei Napok. kb. 21.50: Szim-

fonikus dallamok. 22.10: Dalok Chris Rea „Best of Chris Rea” című lemezéről. 22.40: Hellász újkori dallamai. 23.00: Lolo — Zuhánás közben. Slawomir Mrozek elbeszéléseit Gimes Romána és Murányi Beatrix fordította.

TV1

9.00: Családi torna. 9.05: Kéménymesék. 9.25: Szafari. Csehszlovák filmsorozat. 9.55: Csepű, lapu, gongyola... 10.40: Krakatau. Egy nap, amely megrengette a világot. Angol ismeretterjesztő film. 11.25: Képzőművészet. 15.15: Betűreklám. 15.20: RTV Közösségszolgálat. 15.25: Szonáta a vörös hajú lányhoz. Cseh-szlovák film. 16.35: Képzőművészet. 16.40: Műsorajánlat. 17.10: Delta. 17.35: Reklám. 17.40: Kapcsolat. 18.40: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Derrick. NSZK büntető film. 21.15: Közélpép. 21.55: Csonatváry Koszika Mihály Tivadar. III. tétel: Szintézis. 22.20: Telesport. Férfi Kosárlabda Európa Bajnokság Döntő. 23.55: Képzőművészet.

TV2

14.00: Képzőművészet. 14.15: TV2. 15.00: A chateaufalloni polgárok. Francia tévéfilmsorozat. 15.53: TV2. 16.00: Az Európai kultúra fővárosai: Vatikán. 16.56: Álljunk meg egy szóra! 17.06: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 18.55: Férfi Kosárlabda Európa Bajnokság. 20.30—20.45: TV2. 20.50—21.05: Zeneszalón. Kb. 21.50: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: Bailey Madara. Kalandfilmsorozat. 7.00: Az erő órája. Vallási műsor. 8.00: Mókagyár. 12.00: Autó- és motorsport. 13.00: Az autó- és motorsport hírei. 14.00: Vasárnapi filmmagazin. A Vatikán berkeiben. 16.00: 2000 után. 17.00: Nagy völgy. Western családlégy. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Gyermekműsor rajzfilmekkel. 11.00: Coca Cola Eurochart. 12.00: Divatképek. 12.30: Dokumentumműsor. 13.00: Írva vagyon. 13.30: Blake 7. Sci-fi filmsorozat. 14.30: Salvage-I. Sci-fi filmsorozat. 15.30: Euromagazin. 15.45: Egyveleg. 17.30: A hónap világa. Egyházi műsor. 18.00: Európai üzleti hírek. 18.30: Nemzetközi hírmagazin. 19.00: Tracking. 19.55: Időjárás. 20.00: Brit ötvenes slágerlista. 21.00: Sztriktillet zóna. 21.55: Időjárás. 22.00: Amerikai profi kosárlabda. 22.25: Korai fagy. kb. 00.30: Egyveleg.

TV5

12.00: Angoltól. 12.45: Pincétől a padlásig. 13.00: Tv-híradó. 13.15: Richelieu vagy a balekok napja. Film. 14.45: Hiányjeltek. 16.05: Hírek. 16.10: Horgász-vadász maga-

zin. 16.30: Kalandok és sport. 17.55: Hírek. Időjárás. 18.00: Mintha muzsikálnának a fejemben. Film. 19.00: Ushuaia. Különleges emberek — különleges teljesítmények. 19.30: Bárnyhíműs-híradó. 20.00: Körözvény. 21.30: Hamincmillió barát. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: 7/7. 23.30: Esti libris. 00.30: A Procope negyedérfája. 00.45: Műsorzárás.

SATI

8.05: Mister Ed. 8.30: A Flinnstone család. 8.55: Horoszkóp, műsorelőzetes. 9.00: A Waltonok. 9.50: Tanácsok állatbarátoknak. 10.00: Sport. 10.30: Újdonságok videoban. 10.55: Vallásos szemzöngéből. 11.00: Műsorelőzetes. 11.05: Tiroli népzene. 12.00: Noriszingi Szupekupa verseny. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Őletek konyhatündéreknek. 14.15: Fejecske, fejecske. 14.45: Az aranylövés. 15.00: Az FBI-ügynök. Amerikai krimi. 16.30: Az aranylövés. 16.45: Sport. Labdarúgás. 18.45: Híradó. 19.00: Műsorelőzetes. 19.10: Hare Yellow Rose-ért. Westemisorozat. 20.00: Időjárás. 20.10: Császárvasdász. Osztrák filmvígjáték. 22.00: Sport híradó. 22.10: Halló Berlin! 22.35: Menekülés közben. Krimisorozat. 23.25: Hírek, sport, időjárás. 23.35: Menekülés szerelen a forró homokban. NSZK-Filmvígjáték. 00.50: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.30: Barzdák. 9.00: Látható 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vas

A Tolna Megyei Sütőipari Vállalat

felvesz

termelési osztályvezetőt,
gyártásvezetőt

és édesipari technikust.

*Jelentkezés a műszaki igazgatóhelyettesnél,
Szekszárd, Mátyás király u. 71.*

Megrendelés

Megrendelem
a DÁTUM c. napilapot
...példányban 1989.....-tól.
Vállalom, hogy az előfizetési díjat a
nálam jelentkező postai
kézbesítőnek kiegyenlítem.

Név:

Lakcím:

Kérjük, hogy a megrendelőlapot — bérmentesítés
nélkül — juttassa el a legközelebbi postahivatalba
vagy postaládába.

1989. június 24.

DÁTUM

7

A Szekszárd—Paksi

Vízitársulat

eladásra kínál

DH—411 hidraulikus kotrókat

A gépek kora: 4 év

Megtekinthetők: Szekszárd, Bogyiszlói u. 1.
alatti telepünkön.

Felvilágosítást a 74/15-911 telefonon

és a 14343-as telexen Kalocsai Endre ad.

Hirdessen

a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szövetkezetek, vállalatok részére
nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül
megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető
Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,
vagy Budapesten adhatnak fel.

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

Hétfői számunkból megtudhatják, minek kell felváltania a vezetők kiválasztásának kasztrandszerű módját

A jó shop minden kelléke adott: gazdag áruválaszték, kellemes környezet, csinos eladóhölgyek...

Jeu de Fleurs parfüm: száz forintért kapható a Délker Kereskedőház tegnap Szekszárdon megnyílt legújabb üzletében. A Kiskörzön szépen berendezett shop-ban sokféle, majdnem luxuscikknek számító áru keres gazdát magának, a mintegy két és félmillió készletből. Kecskemét, Cegléd, Eger és Boglárlelle után Tolna megye székhelyén nyitotta meg a Délker ötödik vidéki üzletét, de a tervek szerint folyamatosan kiépítik egész országos hálózatukat, a következő boltok Pakson és Mohácson nyílnak.

Márkás italok, cigaretták, illatszerek, kozmetikumok, hűtástechnikai eszközök kellek magukat a polcokon, az ígéretek szerint a nyitáskori választékot folyamatosan biztosítani tudják.

A mai gazdasági helyzetben számítanak arra, hogy megfelelő forgalmat képesek lebonyolítani? — kérdeztük dr. Borsó Andrásától, a Délker vezérigazgató-helyettesétől, aki ünnepélyesen megnyitotta az üzlethelyiséget.

Igen — volt a válasz —, a Délker üzletpolitikája az, hogy hangsúlyozottan nem drágábban, mint a többi kereskedő cég, olyan árukat kínálunk, és olyan körülmények között, melyek sokkal jobbak az átlagnál, ezzel mintegy utat, példát mutatva a többieknek. Emiatt, de azért sem tartunk a vásárlóhiánytól, mert Magyarországon szélesebb a réteg, amely az igényes árukat is képes megvásárolni.

—wd— —ka—

A tüntetés nem büntetés...

Lesz-e pálfordulás Péter-Pálra

Mégis lesz aratási demonstráció június 29-én, Péter, Pál napján, mivel a termelők képviselői a pénteki egyeztető tanácskozáson sem tudtak megállapodásra jutni a kormány és a MÉM képviselőivel a gabona felvásárlási árának soron kívüli, 30 százalékos emelésében.

A június 19-én, a MÉM-ben átnyújtott tíz pontos petícióról — amelynek egyik tétele az ár-emelés — újabb megbeszélést tartottak a szakminisztériumban, ahol a kormányt Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes, Hütter Csaba mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, valamint Vissi Ferenc államtitkár, az Országos Árhi-

vatal elnöke; míg a termelőket Szegő László, a törkevei Vörösi Csillag Tsz elnöke, a demonstrációt előkészítő bizottság vezetője, valamint Szabó István, a TOT elnöke és Lehoczi Mihály, a TOT főtűtkár-helyettese képviselte. Az üzemek érdekeit figyelembevéve a bizottság továbbra is fenntartotta álláspontját és követeléseit. Ezekre a főhatóságok képviselői részletes kimerítő válaszokat igen, ám nagyobb engedelményt nem adtak, mivel a gabona felvásárlási árának viszonylag jelentős emelése egyes fontos élelmiszertermékek fogyasztói árának növelése nélkül nem volna megoldható.

Időjárás

A gyakori erős gomolyfelhőképződés mellett több-kevesebb naposítás mindenütt valószínű. Főként délután várható többfelé zápor, zivatar. Az erős zivatarok között felhős szakadás is előfordulhat. A többnyire mérsékelt, változó irányú szél csak a zivatartól környezetében erősödik meg átmenetileg. A legalacsonyabb hőmérséklet 11, 16, a legmagasabb 22, 27 fok között várható.

Aratási ügyelet

Az AGROTEK a nélkülözhetetlen alkatrészek gyors kiszállítására ügyeletet tart június 26., hétfőtől augusztus 6-ig Budapesten, a XV. kerületi Cservenka Miklós út 103—105. szám alatt lévő raktárban. Munkanapokon 7-től 19 óráig, szombaton 7-től 17 óráig, vasárnap pedig 7-től 13 óráig várják az ügyfeleket. Megrendeléseket te-

lefonon és telexen is elfogadják. A kombajnalkatrészeket a 637—283; a bálázó- és egyéb mezőgazdasági alkatrészeket a 630—066, a műszaki árukat és csapágakat a 635—289-es telefonszámon lehet igényelni. A 22—4851-es, a 22—4852-es és a 22—6266-os telexszámokon bármilyen alkatrész kérhető

Hosszú távú támogatás kell Kelet-Európának

Az adottság és elmaradottság harca

folytatás az 1. oldalról

Ezért gazdasági problémáik súlyosabbak, mint a spanyolokéi voltak. Am ha a nyugat, Amerika, az NSZK, Japán, Franciaország, Nagy-Britannia támogatólag reagál, a helyzet pozitív elemei kihasználhatók, s a két ország öt-tíz éves távlatban egészséges, szükségleteit fedező növekedést érhet el.

Nézete szerint két feladatról van szó. Az egyik, hogy rövid távon megkönnyítsék a két országban az átmenet elkerülhetetlenül fájdalmas következményeit, amit az inflációs spirál, az adósságtétel és a szélesebb értelemben az egész, katasztrófális gazdasági helyzet jelent. E feladatnak Amerika sem tud egyedül eleget tenni. Ezért volna szükség összefogására Nyugat-Európával és Japánnal, s a kérdéseknél fontos helyet kell elfoglalnia a vezető tőkés országok júliusi, párizsi csúcstalálkozóján. A rövid távú támogatás egyébként nem igényel nagymértékű tőkebevonást — ez most nem is lenne hasznos. Szó lehetne viszont hosszú távon növekvő nyugati beruházásokról, a közös vállalkozások fejlesztéséről, az exportra termelő ágazatok, illetve a mezőgazdaság támogatásáról.

A kérdésekre, mit várhat Magyarország George Bush-tól, a tudós rendkívül pozitív ké-

festett az elnökről. Mint mondtotta, annak hat elődjét ismerete, Kennedy-ig visszamenőleg, de Bush — Washingtonban rendhagyó módon — jobban érdeklődik Kelet-Európa iránt, mint bármely amerikai elnök, akik számára a térség többnyire periferális jelentőségű volt. Bushra maradandó intellektuális és érzelmi benyomást gyakorolt alelnökként tett varsói és budapesti útja, mondtotta, s őszintén érdeklődik az ottani változások iránt. Felismerte ugyanis, hogy a kelet-európai helyzet alakulása nagyban siettetted a hidegháborút. Ha a változások jól alakulnak, annak fontos kihatásai lesznek a kelet-nyugati viszonyra, míg ha a reformok kudarcot vallanak és visszatér az elnyomás, ez valószínűleg a hidegháború visszatérését jelenti, és negatív kihatással lesz Mihail Gorbacsov, a peresztrojká sorsára.

A Szovjetunió várható politikájával kapcsolatos kérdésekre válaszolva Zbigniew Brzezinski hangsúlyozta: véleménye szerint a jelenlegi szovjet vezetés kész arra, hogy megszemélyesítve elfogadja e két országban a békés fejlődést, az átalakulást mindaddig, amíg a demokrácia megteremtése nem vezet nyílt szovjetellenes megnyilvánulásokhoz, a Varsói Szerződés elutasításához, a Szovjetunió geopolitikai érde-

keinek közvetlen veszélyeztetéséhez. Ilyen esetben beavatkozással számolni kell. A Szovjetunió a negyvenmillió lengyelországi esetében valószínűleg érzékenyebb lenne a stabilitást veszélyeztető drámai változásokra, mint Magyarország vonatkozásában — de szélesebb összefüggésben a két ország megítélése hasonló lehet, tette hozzá. Egyébként Magyarországnak is ugyanazt a tanácsot tudja adni, mint legutóbb lengyelországi előadásain:

„Miközben e két ország megszerzi nemzeti szuverenitását, egyidejűleg arra kell törekedniük, hogy fenntartsák a szövetséget a Szovjetunióval. E szövetség felbontása nem geopolitikai érdekük.”

Zbigniew Brzezinski nézete szerint egyébként a közeli jövőre egy esetleges beavatkozásnál nagyobb veszély a belső gazdasági katasztrófa, amely a lakosság radikalizálódásához vezet. A belső robbanás azután a kommunista pártok konzervatív elemeit arra indíthatja, hogy a „kínai megoldást” alkalmazzák, mondtotta.

Vasfüggöny a vaskalaphoz

Múlt szombaton, pontban éjfélkor indult útjára — a román tiltakozó jegyzék. Szűts Pál bukaresti nagykövetet ekkor rendelték be a román külügyminisztériumba, ahol tiltakozást adtak át neki „szocialistaellenes, románellenes, nacionalista-sovinizista és revizionista megnyilvánulások miatt”. A tiltakozás tartalma még az edzett megfigyelőknek is feltűnt, hiszen a budapesti eseménynek voltak valóban kifogásolható mozzanatai, de még a legélesebb szemű román diplomaták sem fedezhettek fel semmilyen románellenes kitétel a beszédekben, s az is közismert, hogy ezúttal nem a román nagykövetség volt tiltakozó akció színhelye. A tiltakozás azonban feltehetőleg már korábban elkészült, s román részről eszerint eleve beszámítottak Bukarest elleni jelszavakat is.

Az persze semmiképp sem volt kétséges, hogy a bukaresti hatóságok nem hagyják szó nélkül Nagy Imre és sorstársai temetését, hiszen már korábban is rendre felrútták a magyar vezetésnek az „eltévelyedést” kisebb horderejű döntések után is.

A tiltakozó jegyzék azonban csak a román visszhang egyik oldala. Országszerte, s persze Bukarestben is tiltakozó gyűléseket tartottak, s volt ilyen akció a határmenti Nagyváradon (Oradea) is. A bukaresti Augusztus 23. nagyüzemben ilyen feliratokkal érkeztek a dolgozók a nagygyűlésre: „Le a revizionista és irredenta megnyilvánulásokkal!”.

Valentin Bratu olvasztár beszédében nehezményezte, hogy „a kommunizmust lendületesen építő román nép nagy eredményeit egyes tüccat emberek, züllött, légionárius és fasiszta elemek rosszindulatúan kommentálják”. Nagyváradon a tartozék és pótalkatrészgyártó üzemből táviratot fogalmaztak meg, tiltakozva amiatt, hogy „egyesek befektették a romániai valóságba”. Nagybánán ennél is továbbmentek és elutasították „a békét és a nemzetek biztonságát fenyegető budapesti akciót”.

Mindamellet a napokban valóban volt több néhány olyan fejlemény, amely valóban tovább feketíti a Romániáról alkotott képet. A The Times például hírt adott arról, hogy Románia falat épít a Magyarországgal és Jugoszláviával fennálló határa mentén. Ezt a hírt illetékes magyar határőrizeti szervek cáfolták, hangsúlyozták, hogy szó sincs falról; drótkerítés és árokrendszer azonban valóban épül, méghozzá nagy iramban, a teljes határszakasz 90 százalékán már el is készült.

A Libération című francia lap így kommentálta a hírt: „miközben Magyarország lebontja a vasfüggőnyt, Románia kétségbeesett igyekezzel épít egyet saját határán”.

A lapok felhívták a figyelmet arra, hogy az utóbbi időben „egész népcsoportok menekültek el Romániából”. A The International Herald Tribune szerint „a vasfüggöny Keletre költözött”.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóth Gábor. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, dr. Böröcz István, Csakó Sándor, Gadó György, Kapfingert András, Gyórfy Árpád, Mátay Mária, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezső. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szédes és ürdelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irrodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj egy hónapra 115,— Ft, negyedévre 345,— Ft, fél évre 690,— Ft, egy évre 1.380,— Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864—9170